

Cesti Baptisti koguduste Ühenduse häälekandja

Nr. 15/16

August

1933

Alis
kasu on
inimesel sest
kui ta
kõik maailma
kasuks saaks
aga oma
hingele kahju
teeks?

Matt. 13, 26.

Ules tööle!

Wennad, kallid eluseeme
Saagu rohkest külvatud,
Arapääftja kõrget nime
Kuulutud ja kiidetud!
Kannatage pilkamist,
Meie töö saab tajutud!

Ütle mata õnnistusi
Saadab Isjand sinule,
Armuvihma woolamisi
Oma seemne külvise,
Kuni vilja rõõmuga
Teie tööst võib lõigata.

Laske endid uuest järele
Waimutulest süüdata,
Kui te töötate siin talle —
Rahetsema te ei saa.
Töötage, kui on weel päew,
Olgu küll teil raske waew!

Agas
õudke esite
Jumala
riiki ja tema
õigust,
süs seda kõik
peab
teile pealegi
antama!

Matt. 6, 33.

Ühendatud Amerika Teekäijaga

Ärkamisejuubel Kärđlas.

Tänawu aasta on sellest 50 aastat täis, kui esimene ufukuulutajad tulid Wormsiist Hiinsaare. Algus ärkamine, mis waheaegadega on kestnud tänini, ja faks tulnud kõigile uskkondadele. Seda ärkamise juubelt kawatses Kärđla Baptisti Kogudus pühitseda pidulikult 8. ja 9. augustil s. a. Sellest oja wõtma on kutsutud Hiiumaa kõigi uskkondade koguduste wanemad, laulukoorid ja need liikmed, kes 50-aasta eest esimeses ärkamises said usklikuks. Wormsiist on kutsutud esimene ufukuulutaja Kärđlas „Kammas Hans“ ja Wormsi keelpillifoor. Peale selle on teretulemast kõif Hiiumaad.

Peaks weel kuskil elama wanu wõttelejaid, kes esimeses Kärđla ärkamises tulid usule, siis kutsume neidki meie juubelpäewast oja wõtma. Samuti on teretulemast jumalariigi töölised teistest kohtadest. Kõikalised, kes siin wõmaja soowiwad, palume endi tuletust teatada aadressil: Jutl. Ed. Johanson Kärđla.

Ühisfoori harjutused on laup., 8. augustil kell 10 õhtul ja pühap., 9. augustil kes 8 hommikul.

Laulud on kõif tuntud:

1. „Kõõmusta end nüüd ja usklik“.

Tallekiit. noot. nr. 25.

2. „Armas hing Jeesuse juure tule“.
Tallekiit. noot. nr. 3.
3. „Kindlaks jää“.
" " " 358.
4. „Nüüd Jordanist üle“.
" " " 217.
5. „Kes seal walges riides on“.
Tallekiit. noot. nr. 138.
6. „Ma seisjan kurja ilma peal“.
Tallekiit. noot. nr. 194.
7. „Mina tean üht maad“.
" " " 284.
8. „Kui end koguwad päästetud“.
Siioni laulja nr. 132.
9. „Ma päästetud“.
Ewang. laulud nr. 25.
10. „Waljust hüüdwad tuuled“.
Ewang. laulud nr. 36.
11. „Oh tuige wennad, õed“.
" " " 38.
12. „Ja mina nägin üht uut taewast“.
Waimulik laulja.
13. „Kuninglik saat“.

Koorid ja üksiklauljad, kes ühisfooriist soowiwad oja wõtta, on teretulemast, kuid nad peawad nii wara kohal olema, et üldproowidest laup. õhtul ja pühap. hommikul oja wõiwad wõtta.

Kohtet rõõmu ja wennalikku oja juubelpäewal lootes: Koguduse wanemad

Kärđlas.

Ed. Johanson.

10. juulil 1931.

K. Kaups.

Ilmus trükist K. Kaups'i

„Isandapäewal“

Wiimase aja jüandmuste käsitus.

Hind:

brošüüritult Kr. 1.75
kõidetult Kr. 3.25

Üksitud eribrošüürid 20—35 senti.

Tellida:

Tartu, Karlowa 11—2. K. Kaups'ilt ja
E. B. K. S. Kesklaost Tallinn, Jisraeli tän.
12—4.

Edasimüüjaile % %

Kõige odavamalt ja paremini ostate igasuguseid **prille**, termomeetreid ja baromeetreid wanemast optikaäriist

A. Schiefner, end. Rebenitz ja Hausen,

Biff tän. 31, Tallinn.

Prille haigelasja liikmetele.

Dma hästi sissefeatud töötoas walmistan igasuguseid peenemehaanikatõid.

Dptik Schiefner.

Jgäüts, eriti iga usklik peaks tingimata lugema wast trükist ilmunud sügawa jumalamehe

J. Kargeli raamatut

Milline on sinu wahekord Pühawaimuga?

Raamat sisaldab wastawate kirjakohtade põhjal järgmised peatükid:

1. Kas teie olete saanud Pühawaimu?
2. Wägi kõigest.
3. Saage täis Waimu!
4. Jeesus täis Pühawaimu.
5. Wõidmine.
6. Waimu wili.
7. Wanaseaduse töötus Pühawaimust ja meie.
8. Kuidas meie wõime saada täidetud Pühawaimuga.
9. Kaks oja Selia waimu Eliisal.

Raamat on saadawal Kesklaost — Jisraeli 12—4, Tallinn, wäljaandjalt — P. Wõsu, Postkast 20, Palu-pera jaam, Hiiumaal — Ed. Johansonilt, Kärđlas. Hind 50 senti.

Teen iga-
suguseid **kellasepatõid.**

Tellimised palun ära anda: Tallinnas, Wiskardi tänaw nr. 3—10 (hoowis).

Terwitades w. **G. Henny.**

Teekäija

Cesti Baptisti Roguduste Ühenduse häälekandja.

Nr. 15/16

1/15. august, 1931

XXVII aasta
täit

Muud 2 korda kuus ja maksab aastas 2 fr., poolaastas 1 fr. j.n.e., üffiknumber 15 senti.
Tellimise ja toimetuse aadress: „Teekäija“ — Tallinn, Siisraeli 12—4.

Tööpäew.

Matt. 20, 1—16.

Alguses, kui Jumal inimest mullast walmistas ja teda Eedeni aeda elama pani, ei olnud inimese elu tööga nii koormatud kui praegu: seal ilufas aias wõis ta muretult elada; aga siiski määras Jumal sellele wabale inimesele ühe kohustuse, et tema seda aeda pidi harima ja hoidma (1. Moos. 2, 15), mis muidugi raske ei olnud. Aga täiel määral jattus inimene patulangemise läbi töö olla, ifegi ka loomad. Rõtk, mida siin wajame söögiks ja katteks, omandame ainult suure waewaga. Wäikese lapsena juba oleme sunnitud oma jõukohaseid töid tegema, kus muidugi meie isa ja ema film walwab, et see liiga raske ei oleks, ja nii on meie elu algusest kuni lõpuni alaline töö. Meie majapidamine, perekond ja olemasolu nõuab tööd ja waewa, et saada midagi kergesti. Wäga selgesti on paljudel meeles need waewarikkad aastad, kus wene keisri käsu peale pidi kodust lahkuma; wõib olla tööd perekonnas jätkus küllalt kõigile perekonna liigetele, aga käsk oli wastuhakkamatu, ja nii siis jäi mahajääjatele raskem töö õlgadele, ja seal sõjaltnil — oh seda tööd, oh seda waewa, neid kaewikute ja mullakraawide kaewamisi, pikki teekäimisi, manööwreid, furnute ja haawatute korjamist ja palju muud ei oska kirjeldada.

Ra meie Cesti Wabariik on nõudnud tööd rajades, ja nõuab seda ka praegu majandusliselt raske ajal. See on kui Jumalast loodud, et alati on töö; kui õhtul päewa tööst wäsinult puhkama heidame, ei loobu meie siiski tööst täiesti, wõib olla meie elu mured wabuwad nii kui tuul waikib wahest päikeseloode ajal, ka kui magus uni meie silmad sulleb, waikib mõnigi torm meie rinnus, mõnigi walus piste meie südames kaob; aga töö meis kestab edasi. Süda meie rinnus lööb igas minutis 70 lööki, kopsud töötawad wahepidamata ja ka meie waim ei maga; wahest wiibime ilufais unenägudes tundmatu mail, kõrgel mägedel, sügawais orgudes, ifegi wahest wiibime sõprade keskel, keda haud meilt riisus. Juhtub ka mõnikord nägemusi sellest hiilgawast eesmärgist, kus täieline rahu on kõigi wäsinud töötajatele. Ra kuuludub tihti rahwa seas ütelnud: „ega siin enne rahu saa kui kaks kätt rinnale jääwad, siis on töö korras.“

Aga meie näeme selle maife töö ja askelduse

kõrwal tööd, mis jääb igawesti. Meie õnnistegija Jeesus määrab meie elu oma tähendamisesõnas tööpäewaks: kolmas, kuues, üheksas ja üksteistkümmes tund. Wäga ilus jaotus. Meie jälgime Jumala abiga neid aegu. Kolmas tund üsna warahommikul tähendab lapsepõlwe. „Laske lapsukesed minu juure tulla ja ärge keelake neid mitte, sest niisuguste pärast on taewariik“ (Matt. 19, 13—15). Kui ilus wõis olla see juhtumine, kui armas. Jeesus, kes meid surmani on armastanud ja ka praegu lõpmata armastab, wabaneb natukeseks ajaks haigetest, pimedatest, pidalitõbistest ja kõigist abitarwitajatest, ja tema ümber hakkab väikeste laste pere koguma. Jüngrid imestlewad, mis need nüüd siia tulewad. Wõib olla mõni ootas: saab näha, mis Jeesus lastega teeb. Kui ilus, kui Jeesus wõtab need väikesed poisid ja tüdrukud oma sülle; wõib olla, et neid oli mitu korruga tema süles, ja ta õnnistab neid.

Armas lapse ema, kui ja ise Jeesust ei armasta, siis on kindel, et ja ei oska seda oma väikelele lapsele õpetada; aga Jeesus kutsub ka sinu last oma wiinamäele tööle. Ta ütleb sulle: ära keela teda, lasse ta minu juure tulla. Need emad ei ole ilalgi seda kahetsenud, kes oma lapsed on Jeesuse sülle annud. Paljud armsad emad, kelle pale on kahwatu olnud surmawoodil ja lapsed on jäänud wõõraste kättesse, on waikselt öelnud: „sina ei luba mind enam mu lapsi kaswatada, aga hoia ja kaitse ja neid ise,“ ja selle lootusega sulleb oma silmad. Ega Jeesus ei unusta. Tänu armsa Jeesusele, et tema nii wara juba kutsus. Paljud väikesed lapsed, kes on üles äratatud, saawad ka palju kannatada uskmata wanemate poolt ja koolitus; aga Jeesus kannab oma tugewate kätega need väikesed taimed läbi.

Ra kuuendal tunnil kutsus Jeesus. See on meie noor iga, kus isa ja ema kanda on elumured ja majanduslikud raskused; see on aeg, mil lai tee paistab nii wäga ilus ja meeldiw. Do need kinod, teatrid, pidud ja tantujuõhtud, kaardilauad, restoraanid ja põnewad romaanid, ja pealegi see õnneft järeaw tulewik! Kui palju noori need meelitawad põrgu poole. Armas noor sõber, Jeesus kutsus sind oma tööle, põllud on walged lõikusele ja ega ka see

armas noorus alati jää, see on lühikene kui ilus kewad. Kui õnnelik on see noor, kes Jeesuse omal Do, milline väärtus on ühel usklikul noormehel; kui wiisakas, kui mõistlik: ei joo, ei suitseta, ei wii oma waewaga teenitud sendid teatrikassasse, ei waleta, ei warasta. Ka noored tütarlapsed, keda Jumal on ärapäastanud, on kui kenad õied. Taemarrannal ootab hülilgaw wõidukroon kõiki neid kallid noori, kes oma elu Jeesusele on annud. Uheksamal tunnil kutsub Jeesus, see on meie kesk eluiga, kõige palawam ajajärk. Do neid muresid, mis nüüd koormawad! Kõik raskused: abielu, majapidamine, laste kaswatus, wõlad, wastutaw teenistus, majade ehitamine, toidu ja riide küsimus, laste koolitamine, isegi tihhi läbisaamatus abikaasaga, wahest ka laste halwad elukombed, kas ei ole neid selleks küllalt, et inimest põrmu alla wajutada. Aga sel ajal kutsub Jeesus oma riigitõlle. Armas sõber, kes oled jõudnud kesk elueasse ja weel ei ole Issanda oma, Jeesuse warest tardunud käed tahawad sind patu paeltest wabastada ja kõik sinu elumured oma kanda wõtta.

Wiimaks kutsub Jeesus weel üheteistkümmemal tunnil juba wana hallikest. Nüüd on jäädawalt möödas kõik elu head küljed, tugewast mehest on järgi jäänud ainult tudisew isakene; ka noorest tugewast perenaisest, kes hommiku esimene ja õhtul wiimane kõigi tööde juures oli, jääb kord kortsunud näoga emake. Annaks armas Jumal armu, et seda kallist kutsut keegi warem ära ei põlgaks ja ei ootaks seda wiimast töötundi, siis lõpeb ära jõud, kuulmine, nägemine, isegi mõistus on piiratud. Nüüd on kätte jõudnud aeg, kus inimene täiel määral aru saab, et elu täiesti teifiti näitab, kui noo-

ruses inimenē ette kujutab. Paljud jõukad taluperenaised ja peremehed lõpetawad oma elu walla waestemajades ja wanadekodudes, kus elu muidugi on raske, aga tänu armsa Ärapäästjale, weel siis sellel wiimasel elujärgul kutsub Jeesus inimest. Armas lugeja, kui oled juba hall ja haud lähedal, weel on ruumi, weel on maad pulmasaalis, kajuta neid wiimaseid kutsuid!

Nüüd leidsime, kuidas meie elu on Õnnistegija poolt ära jagatud üheks tööpäewaks. Igale päewale järgneb ka õhtu ja nii on ka kõigil Issanda töölistel oodata õhtu, kus puhkama võib jääda. „Õndsad on need, kes Talle pulmaõhtuöömaajale on kutsutud. Ja tema ütles mulle, need on tõsised Jumala sõnad“ (Jlm 19, 9). Küll on õnnis see aeg, kui tööpäew on möödas ja seal pulmasaalis kõik rõõmsasti laulawad tänu ja kiitust igawesti äratapetud Tallele; siis on see teenar maksetud, mida palgaks lubati. Jeesus kinnitagu iga last, noort, keskealist ja wana halli, et kõik wõiksid temale truuiks jääda. Ja kes weel pole tema tööle astunud, et seda tingimata kohe teeks just täna, võib olla ehk homme on juba hilja; armuaeg ei tule enam tagasi. Do, misjagune rõõm täidab südant, kui oleme ustamad töölistes olnud, filmad wajuwad kord w a i k s e s t i, nii w a i k s e s t i rahulisele unele, elupäike läheb looja, möödas on tööpäew ja kaua igatsetud õhtu on kätte jõudnud. Do, mis magus hingamine selle mehe rinnal, kelle töö ka mõnikord oli üsna raske, aga palk on auiline. Jumala arm ja abi olgu kõigi tema töötegijatega siin wõõral maal ja andku armu, et see töö wääriks palka.

J. Koppel.

Armuwool.

G. Steinberger. Tõlkinud L. Wähner.

Geef. 47, 1—12.

4.

Teised ei saa sellepärast palujateks, et nad õnnistusrifast eesõiguft ei tarwita teha eestpalweid. Keegi ütles mulle kord: „Alles siis tuleb mul palweesse hoog, kui ma teiste hädadega peale hakkän.“ Do, kui palju muidu armsaid jumalatapsi seisab weel seal tühja turu ääres. Ja Issand tahab täna kindlasti mõnele ütelda: „Mine ka sina wiinamäele tööle.“ Kas on ta eestpalwe töö wiinamäel? Do, üsna kindlasti! Sa ei wõi wõib olla mitte awalikku tööd teha; kuid tööta oma kambri. Sa ei tee ilmaaegu tööd (Matt. 6, 6). Sa ei wõi wõib olla wõidelda esimestes ridades; aga wõta waritsemise koht omale; sest waritsejad, s. o. palujad, wõidawad linnad (Joof. 8). Sa ei wõi wõib olla Joojuaga orgu minna ja Amaleki ees seista; aga seisa nagu Mooses Jumala ees mäe otsas ja tõsta palwekepp üles, sest kapi ülestõstmisest oli wõit ärarippuw (2. Moof. 17, 8—13). Ära ehita ainult nagu Lott oma telki, s. o. ära ela enesele, waid ehita nagu Abraham Issandale altar, millel kirjutatud: „Mitte ükfi enese pärast ma ei palu, waid ka seda, et sa teifi ära päästaks, mu armas Issand!“

3. Mis paljuid teel kolmanda jaamani finni peab, on oma enese elu küljes rippumine ja kartus pankroti eest. Issandale äraandmine, milles on oma järgud, on seda täielikum, mida rohkem hing oma wiletsust tunneb. Tahaw näide selles on meil pankrotti läinud egiptlased (1. Moof. 47, 13—25). Seal näeme, kuidas järgmine pankrott wiis neid järt järguliseks äraandmiseks. Mäljaja ajal wiisid nad Joosepile oma raha, seda, mis isenejst mõistetawalt ära anda wõis; siis kui nälg kaswas, wiisid nad oma lojused, see oli juba rohkem, siis oma põllu, see oli weel rohkem, ja wiimaks oma enese isiku; see oli siis kõik.

Nii kaugele tahab Jeesus, meie taewane Joosep, meid wiia, et saame tema teenriks, inimesteks, kelle üle tal on täieline õigus.

Kui waatlme Jaatobi elu tähelepanuga, paistab meile üks asi iseäraliselt selgelt filma, kuidas tema elu Brielist jaadik muutus hoopis teiseks. Sellest ajast peale oli ta tunnistaaja; sest ajast peale oli tal altar; sest ajast peale oli tal oma majas mõjuwõim; sest ajast peale mõistis ta Jumalat ja tema ilmutusi, mida ta

enne ei mõistnud. Enne näitas Jumal temale näit. tee peal Gefawi vastu minnes, oma ingliväge, et tal sellega anda kinnitust, et ta ei peaks kartma, ja et neid, kes tema juures, rohkem on, kui neid, kes Gefawi juures. Jaakob nägi inglileeri ja hüüdis ifegi: „See on Jumala leer!“ Ja pani selle paigale nime Maanaim. Kas ei ole see tabaw pilt meie ees? Wõib näha asju ja weel teiste tähelepanu pöörata sellele, antakse asjale ifegi nimi; aga dieti ei tunta neid ometigi ja ei osata nendega midagi peale hakata, nagu Jaakob inglileeriga. Tema ligiolu ja lahkuse tõendused lähewad kasuta meist mööda, niikaua kui meid oma jõu läbi pimeduses peetakse. Ainult nõrgad inimesed wõiwad Jumalat tema jõus wõtta vastu. Kõrge ja Ülem elab nende juures, kes rõhnutud ja waimust alandlikud. Mis pärast? Sellepärast, et Jumalal on seal ruumi ja ta seal midagi wõib teha.

4. Mida mul eitawat tee üle neljanda jaama juurde ütelda, on ruttu öeldud. Ka siin ei tohi seisumajäämist olla, kuigi kuskil mujal kiusatus seisumajäämisele ei ole suurem, kui just siin. Sest waenlane on ruttu walmis ütleva: Sa oled palju omale palunud, ja oled ära wäsinud töötades; nüüd on sul küll! Just pärast tööd on meil weel rohkemal mõõdul tarwis nagu jüngeritel (Mark. 6, 30—31) minna kõrwale tühja paika ja pisut hingata, s. o. tulla iseene juure. Sügawamalt tungida armuwoolusse, see peab ka siin meie märgusõnaks jääma. Ma toon siin ette, mida Simpson sellest „sügawamale tungimisest“ ütleb:

S ü g a w a m r a h u j a j u m a l i k r ö ö m. Wägewates wõleanisügawustes ei awalda tuuled, mis weepinnal mäsawad, mingit mõju. Seal walitseb katkestamata ja täieline rahu. Kii wõib ka hingel, kes Jumalasse süwenenud, vähem seda ägedat rõõmu olla, mis kergesti awaldub äritatud iseloomude juures; aga ta hingab Jumala rahus, mis käib üle kõige mõistuse, ja tema rõõm ei ole maapealne rõõm, mis oludest, ehk nõnda ütelda ümbrusest oleneb, waid tõsine jumalik rõõm, ja seda tuntuks tihti kõige sügawamalt ja täiemalt, kui kõik ümberingi on tühi nagu kõrbes, ja pime nagu kesköö.

S ü g a w a m u s k. Nagu meie sügawamale Jumalasse süweneme, nii ei hakka meie usk finni nähtawast palwekuulmisest, waid hingab rohkem Mägematus. Ta wõtab finni Jumala sõnast ilma täheta wõi tundeda, ja õpib nagu Abraham just siis kõige kindlamini uskuma, kui kõik tõotuse vastu paistab olewat. Ta süweneb saladuslikku Jumala saatuste sügawustesse, ja usaldab Jumala armastust, milles ta hingab.

S ü g a w a m a r m a s t u s. Siis õpime armastust, mis pikameelega ja lahke, mis kõik armastamata ja lahkusega olekut armastusega wõib ümbritseda, mis usub armastab, kus filmadega ei ole wõimalik näha: sest see täieline armastus usub kõik, loodab kõik, kannatab kõik ja ei lõpe ial ära.

S ü g a w a m k a n n a t u s. Sest kui meie sügawustesse astume, siis wõib kannatus oma täit meele-

walda saada meis ja küpsenud kristliku elu krooniwaks wooruseks. Kannatus Jumala vastu kehet tumedat saatust, kannatus meie kaasinimeste vastu, ka haawamistes ja tagakuusamistes, kannatus, mis rõõmsalt kannatada ja ifegi kannatustest kiidelda wõib, sellepärast et ta kõige üle ja kõige sees näeb Jumala armastust ja tema lõpufihti, meie täieksaamist.

S ü g a w a w ä g i. Nagu meie sügawamalt jumaliku ellu süweneme, tunneme tihti vähem oma enese jõudu, ja oleme rahulikud, tema töös hingata, ka siis, kui meie wäge ei tunne ega wilja ei näe. Jumala wägi näitab ennast tihti tema wäe ärapeitmises, ja tema kõige sügawamad tööriistad on kaetud tema käte warjust. Meie õpime usus tema jumaliku wäega armestama ja peame endid ainult tööriistaks tema käes, waluis niisama waitimise kui rääkimise wõi tegewa töö läbi olla tema tarwitada.

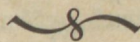
S ü g a w a m t ö ö. Sügawamas töös Jumala sees ei tee meie enam iseeneestega tegemist; aga meie töö tuleb küll vähem ilmiks, kui meie endistel kogemustel. Töötegiwad ühe juure wägewa silla juures teewad kõige raskemat tööd warjus. Sügawal wee all pannakse suuri aluskive, moodustades wundamendi, mis terwet ehitust kannab. See oli töö, mida Mooses tegi, ja Jooosua lõikas selle wilja. Prohwet Jesaja tegi niijugust tööd, aga omal ajal ei mõistnud teda keegi selles. See oli Jesanda enese töö, kui ta maa peal wiibis, ja tema araminekul oli ainult waitke hulga juures selle töö tagajärg nähtaw; aga järgmised aastafajad on ilmutanud selle aulist wilja.

S ü g a w a m p a l w e. Sest kui meie õrnemalt Pühawaimuga ühendatud oleme, siis palub tema meie sees, ja tema palwe tuleb sügawusest, mitte walju kisaga, waid õhtamisega, mis mitte sõnades ei wõi wälja rääkida. Meie palwe saab ka mõnikord waitkeks Jumalasse süwenemiseks, üheksaamiseks temaga, kummardamiseks, mis liiga püha ja liiga sügaw on, et seda sõnades wäljendada.

S ü g a w a m k a n n a t a m i n e. Sel mõõdul, kui meie Jesandale ligemale saame, saame nagu temagi õrnemaks patu vastu meie ümber, kurja waenlase mürgise hingedhu vastu, maailma kannatuste vastu, suremata hingede hädaohtu vastu, Jesanda enese kannatuste vastu, mida ta kannatas ilma päästmiseks, kes teda wihtas. Meie oma teedest wabastatud wõime nüüd tema kannatuste osaliseks saada.

S ü g a w a m w a a d e. Meie waatame nüüd jumaliku selgusega jumalasõnasse, Jumala plaanisest tema inimtonna lunastamiseks ja Jeesuse Kristuse ilmumise aulise tulewikku. Kui meie pimedada kuristikku wõi kaewu sügawuses oleme, siis wõib ifegi selgel päewal sealt tähti näha. Kui meie küllalt sügawalt Jumalasse tunginud oleme, siis wõime taewaid näha. Siis särab meile jumalasõna taewalikus walguses, siis mõistame tema häält kirjas, tema mõtteid meie aegade kohta ja tema plaani töö ja ilma kohta.

Lõpp.

Püha elu ja teenimise jõuallikaid.

(Järg.)

Dr. R. U. Torrey järele P. W.

V. Enesefalgamise elu jõud.

„Zumalal on tugevus“ (jõud), aga on tingimus, millega see jõud võib alla tulla meile. See tingimus on — enese täieline temale andmine nagu Rooma 6, 13. 22 loeme. Suur õnnistuse ja jõu saladus peitub neis sõnades: „Andke endid ise Zumalale.“ See tähendab: andke endid Zumala korraldusse, teiste sõnadega: saage täiesti Zumala omandusse, et ta teiega teeks, mis tahab, ja teid tarvitaks, nagu ta tahab. See on kõige mõistlikum, mis võib enesega teha. Selle aktiga otsekui muretsed enesele kõik õnnistuse, mis inimesele võimalik, ja päew päewalt ja aasta-aastalt saab see meile wäljawaljatama rohkesti.

Kui keegi küsiks: mis pean tegema, kui tahan kõik teada, mis Zumalal minu jaoks olemas? — siis on vastus lihtne: Anna ennast täiesti Zumalale, ütles: „taewane Isa, nüüdsest peale ei ole mul oma tahtmist; sündigu minu tahtmine minus, minu läbi ja kõiges, mis minusse puutub. Ma annan ennast jagamatult sinu kätte; tee minuga, mis tahad.“ Kui keegi nii teeb, siis Issand, kes ääretu armastus, tarkus ja vägi, teeb temale suuremat head. Meie ei või alati näha, et see on suurem hea, aga see on seda, ja warem ehk hiljem saame sellest aru. Warem ehk hiljem Issand täidab temale andunud südame walguse, rõõmu ja jõuga. Enese täieline Zumalale andmine on õnne ja jõu saladus.

Waatame mõningad kohad piiblist, kus räägitakse wäga selgesti sellest, mis toob enese Zumalale täieline äraandmine.

1. Joh. 7, 17 loeme: „Kui keegi tema tahtmise järele tahab teha, see tunneb, kas see õpetus on Zumalast.“ Tõe tundmine tuleb tahtmise allahetmisest. Miski ei walgusta nõnda waimlist nägemist, kui enese Zumala tahtmise andmine. „Jurnal on walguis, ja tema sees ei ole ühtegi pimedust“ (1. Joh. 1, 5). Meie tahtmise allahetmine temale awab meie silmad selle walgusele, mis temas on. See toob meid tõega kokkufõlasse. Miski ei pimesta nõnda waimlist nägemist, kui oma tahtmine ja patt. Ma tean palju inimesi, kelle küsimused, mis üle aastate wiisi pead murdsid, iseenesest lahenesid, nii pea kui allusid Zumala tahtmisele. See, mis oli pime kui öö, sai selgeks kui päew.

Allahetmata tahtmine on pea kõige iseptitsismi aluseks. Kui olete täis kahtlusi ja küsimusi ja tahaksite kindlust kahtluste ajemele, siis alluge Zumalale. Kui teie wajute soos ja tahate seista kaljul — alluge Zumalale. Kui efsite pimeduses ja tahate näha selget teed oma ees — alluge Zumalale. Suuremad tõed, mis ühtlasi tähtsad käesolewaja kui ka igawiku kohta, ei või mõistetud saada uurimise ja mõtlemise teel. Meid on tarwis näha, aga mitte siirduda. Alga näha võib neid ainult see, kelle film on puhastatud Zumalale täielise allumise läbi. „Kui nüüd sinu film selge on,“ ütles Jeesus, „siis on kõik sinu ihu selge. Alga kui sinu film paha on, siis on kõik sinu ihu pime“ (Matt. 6, 22. 23).

Allahetdetud elu ja tahtmine on walguse ja tund-

mise saladus. Paljud inimesed on mulle tunnistanud, et nad ekfisiid pimeduses, mitte teades, mis usuvad ja puudus isegi kindlus selles, et nad tõesti usuvad. Ma efsitasin neile sarnased küsimused:

— Kas tahate oma tahtmist Zumala alla heita? Kas olete nõus endid temale andma, et ta teiega teeks, mis ta tahab? Kes sellega nõus olid, ütlesid mulle lühikese aja pärast: — Mu kahtlused kadusid, mu kindlustus mööbus, pimedus läks laiali. Nüüd on kõik selge.

2. Järgmine Zumalale äraantud elu ja tahtmise järeldus on — vägi palwes. Kõige suurem eduka palwe saladus on see, mis Johannes teatab isiklikult kogemusest: „Ja mis meie iial palume, seda saame meie temalt, sest meie peame tema käsusõnu ja teeme, mis tema meelepärast on“ (1. Joh. 3, 22). Elu, mis täiesti antud Zumalale ja tema püha tahtmisele, mis juhitud sellele, et ainult tema meelepärast teha ja olla tema korralduses, — see on eduka palwe saladus. Kui teie palute ja ei saa, siis ei ole see seepärast, et teie ei ole apostel, nagu Johannes, waid lihtristiinimene. Wahe on selles, et ta võis ütelda: „ma pean tema käsusõnu ja teen tema meelepärast“, aga teie ei või. Ta võis seda ütelda, seepärast et tema elu oli täiesti Zumalale antud, aga teil ei ole. Paljud inimesed on suures segaduses, sest et nende palwed otsekui kunagi ei ulata Zumala kõrwa ja langewad jõuetult tagasi maa peale. See ei ole imekspandaw. Tähendab, ei ole peetud eduka palwe põhitingimus: — enese elu ja tahtmise Zumalale äraandmine. Ainult siis, kui Zumala tahtmine saab meie tahtmiseks, saab meie tahtmine kinnitatud tema tahtmisest. „Jehoowa olgu su ülem rõõm, siis annab ta sulle, mis su süda kutsus“ (Ps. 37, 4). Ja Jeesus ütles Isale: „Mina teadsin, et sa mind ifka kuuled“ (Joh. 11, 42). Alga miks-pärast? Teie ütlete: „seepärast, et ta tema ainusündinud Poeg oli“. Koguni mitte, waid seepärast, et Jeesus võis öelda: „Mina olen taewast maha tulnud, ei mitte, et ma teen oma tahtmise, waid selle tahtmise järele, kes mind on läkitanud“ (Joh. 6, 38); ja weel: „Minu roog on see, et ma teen selle tahtmise järele, kes mind on läkitanud“ (Joh. 4, 34); ja weel: „Waatate, ma tulen, oh Zumal sinu tahtmise järele tegema“ (Hebr. 10, 7).

Äraantud tahtmine ja äraantud elu sisaldawad enese eduka palwe saladust. Georg Müller sai, võib olla, rohkem kui ükski inimene meie päewil kõik palwe läbi. Mis-pärast? Seepärast, et palju aastaid tagasi ta otustas olla selleks, mis Zumal tahab, et ta oleks, ja isegi seda, mis Zumal tahtis, et ta teeks, ja ta uuris igapäew Zumala sõna, et sellest ammutada Zumala tahtmise tundmist. Ta andis ennast täiesti Zumalale. Ja igaiüks meist võib saada wägewaks Issandas, kui samuti teeme.

3. Weel on allahetdetud tahtmise tagajärg — rõõmuküllane süda. Kõige kolebama läbitatjumise ja surma piina eel ütles Jeesus oma jüngritele: „Kui teie minu käsusõnad peate, siis jääte teie minu armas-

tuse sisse, nõnda kui mina oma Jsa käsusõnad olen pidanud, ja jään tema armastuse sisse. Seda olen mina teile rääkinud, et minu rõõm teie sisse jääks ja teie rõõm täis saaks" (Joh. 15, 10. 11). Jeesus leidis rõõmu oma Jsa käsusõnu pidades, temale täiesti allaheltes oma tahtmist, ja nüüd, kui nad saavad kättemata jälgedes, saab tema rõõm neisse jääma, ja see rõõm saab täielik olema. Minus rõõmu täiuse omandamise viis on — enese täieline ja tingimusteta Jumalale andmine. „Andke endid ise Jumalale.“ Jagatud südamega usklikele ei ole palju rõõmu. Paljudel nii nimetatud usklikele on just nii palju usku, et neid õnnetumaks teha. Nemad enam ei rahuldu maailma rõõmudega, ja neil ei ole ka rõõmu Jssandast. Nad seiwad teelahmel, kus ei ole enam Egiptuse meelone, sibulaid ja küüslauke ja ei maitse ka õotatud maa mett ja piima. Kohutav on sarnases seisukorras olla. Aga tee sellest wäljuda on väga lihtne — ennaft terwelt Jssandale anda. Siis saab ka rõõm täielik olema. Ma tean paljuid, kes on tulnud selle rõõmu täiuse. Mõnikord sündis see pärast wisat wõitlust. Nad otsekui kartsid Jumalale täiesti ära anda. Neil oli raske ütelda: „Do, Jumal, ma annan ennaft terwelt sinu kätte; tee minu, mis tahad.“ Nad kartsid, et Jssand ehk nõuab nende käest midagi rasket. Nad kartsid, et ta ehk saadab neid Hiinasse, Indiasse või Afrikasse, ja see sündis mõnega mõnikord tööpoolest nõnda. Mõnikord tuli ohwriks tuua seda, mis väga wäärtuslik maailma silmis — oma austamine, omaksed, raha ja isegi kõik oma pärandus. Aga ikka see toob rõõmu, täielist rõõmu.

Mäletan üht inimest, kes lamas murtud jalaga ja väga kannatas; aga tema silmad hiilgasid rõõmusest ja jüda laulis: tänu, tänu, tänu!

On ainult üks tee rõõmu kätte saamiseks — enesefalgamise elu. Tahtmine ja elu, mis täiesti allahelidetud armastuse Jumalale, toovad rõõmu igasuguses olukorras. Wanal ajal sai üks sarnane Jumalale täiesti andunud inimene häbitulba juure toodud ärapäletamiseks; ta haaras kättega tulba ümbert ja hüüdis:

„Terwitan sind, Kristuse rist! Ole terwitatud igawene elu!“

4. Weel on Jumalale antud elu tagajärg — Kristus, kes ennaft meile ilmutab. Dõl, kui Jeesus ära anti, ütles ta oma jüngritele: „Kellel minu käsusõnad on, ja kes neid prab, see on see, kes mind armastab; aga kes mind armastab, seda armastatakse minu Jsaft, ja mina tahan teda armastada, ja iseennast temale ilmutada“ (Joh. 14, 21). Kui meie endid Kristusele anname, ligineb Kristus meile. Kristuse täieline illumine saab olema, tõsi, sel tulewal rõõmupäewal, kui Jssand ise taewast maha tuleb sõjakäsiandamise, peaingli hääle ning Jumala pasunaga (1. Tess. 4, 16); aga ka nüüd võib meile olla Jeesuse illumine. Kui Jsa ja Poeg meie juure tulewad, et meie juures eluaset teha (Joh. 14, 23). Tema saab awalikuks meile. Mõned ütlevad: „meie ei mõista, mis see tähendab.“ Aga

kas teie olete temale allunud, kas peate tema käsusõnu, küsimata, milline käsusõna tähtis ja milline tähtsusetu, waid huwitatud olles ainult selles, kas see on tema käsusõna, et seda pidada? Kui ja, siis teate, mis see tähendab, kui tema ise ilmutab ja milline rõõm see on. Meile räägitakse Joh. 20, 20: „siis soid jüngrid rõõmifaks, kui nemad Jssandat nägid.“ Ka teie saate rõõmustama, kui Jssandat näete; aga teie näete teda siis, kui tulete tema juure ja ütlete: „ma annan oma elu terwelt sinule, ilmuta ennaft mulle.“

5. Weel ühest Jumalale antud elu järeldusest räägib Peetrus Ap. teg. 5, 32. Seal on öeldud, et neile on antud Pühawaim, kes Jumala sõna wõtawad kuulda. Ära antud tahtmine ja elu on suur saladus Pühawaimu omandamiseks. Kõik keerleb selle ümber. Meie wõime wõidelda uskifute pattudega ja hüüda Jumala poole Pühawaimuga täitmise pärast; aga kuni meie enese südant ei anna temale, kuni meie ei allu kõiges ja täiesti Jumalale, on kõik asjata. Kui paljud on janunenud Waimu saada ja wõitlefid, ja kannatasid, ja palusid, aga ta ei ilmunud neile. Ei olnud täielist enesefalgamist, ei olnud täelist allahelmitist Jumalale. Pärast nad andsid endid Jumalale. Nad langesid silmili ja ütlesid: „Do, Jumal, ma allun, ma annan ennaft terwelt sinule ja ei ütle millestki ära, mis sinu meelepärast, ma annan ennaft täiesti sinu korraldusse.“ Ja nende longus peade peale tuli kohe Pühawaim. Wõib olla, selle tulemise kaugas käis tormine rõõmuhoog; aga wõib olla, wainne rahu tunne haaras nende olemist; wõib olla, wõisid nad nõrgalt sofiistades öelda: „Kui meie midagi palume tema tahtmise järele, siis kuuleb tema meid. Ja kui meie teame, et ta meid kuuleb, mis meie ial palume, siis teame meie, et meie saame palumised, mis meie temalt oleme palunud“ (1. Joh. 5, 14. 15). Millisel teel see ka tuleks, aga igal juhusel ta tuleb, ja temaga tuleb jõud. Suur jõu saladus on selles, et Pühawaim meie peale tuleb (Ap. t. 1, 8); aga Pühawaimu meie peale tulemise saladus on allahelidetud tahtmine ja Jumalale antud elu. Kui imelik, kui õnnistatud, kui auline on Pühawaimu wäe ligiolu! Kas tahate seda omada? Siis „andke endid ise Jumalale kui need, kes furnuist on elawaks saanud, ja oma liikmed õiguse sõjariistuks Jumalale.“ Kas tahate seda teha? Meie nägime eelmistes peatükkides Jumala sõna jõudu, Pühawaimu jõudu, palwe jõudu, aga peatingimus iga uskifiku jõu saamiseks ja kõikide saamiseks üheskoos pühaks eluks ja teenimiseks — on alla heidetud tahtmine ja elu, mis Jumalale terwelt antud, jagamatult ja alatiseks. Kas tahate nüüsgust allahelmitist? Do, kui rumalad, kui lõpmata rumalad on need, kes ei allu wõi kardawad endid Jumalale anda! Nad jätawad endid ise kõigest sellest ilma, mis on wäärtuslik elus ja mis teeb igawiku selget, rõõmifaks, kulla läikewa hiilgawaks.

Kas teie ei alluks juba täna?

(Lõpp.)

Sige palwe.

C. G. Spurgeon.

„Seepärast, ütlen teile: kõik, mis teie iial lugeses palute, uskuge, et teie seda saate, siis saab see teile“ (Mark. 11, 24).

Kui palju on usklike, kes kaebavad, et neil ei ole mingit rõõmu palwetamiseks. Nad ei loobu palwest, sest et ei julge seda teha; kui julgeksid, siis jätafsid. Mii kangel on nad weel palwe rõõmust. Meie tarwitame küll teatud aega palweks, kuid tuleme sealt jahutamatuks, nagu inimene, kes on küll woodis olnud, aga ei ole hästi maganud. Kui teatud aeg palwetamiseks saabub, sunnib südametunnistus meid põlvedele, kuid meie ei tunne mingit südamlikku ühendust Jumalaga. Meie ei wõi oma südame puudust tema ees nii wälja puistata, et saakime ühtlasi ka kindla tunnustuse, et ta meid kuulnud. Meie ütleme küll harjunud wiisil oma wormiliku palwe, kuid wahest eht tõuseme põlwedelt weel rahutuma südamega ja walusama hingega kui enne. Leidub palju usklike, ja ma arwan, et meil on põhjust kurta nende üle, kes ei palu seepärast, et see on suur ja õnnelik eesõigus tohtida lähenda Jumalale, waid palju enam seepärast, et nad peawad seda oma tarwilikuks kohustuseks ja kardawad footada enda ristiinimse kindlamad tunnustused, kui nad ei palu enam. Armjad sõbrad, ma ei mõista teid hukka seepärast, aga mu hing oleks wäga rõõmus, kui ma kuidagi wõiksin teid teie madalast armuseisusest tõsta kõrgemale ostmele, puhtama õhusse.

Kirjelduse järele, mida meie Lunastaja annab palwe kohta, peame endile kõige pealt tegema selgeks, mispärast tahame paluda. Ta ütleb: „Mis teie iial lugeses palute.“ Teine asjaolu palweks on — tõsine igatus, sest kui palume siis peab meil selleks olema tõsine soow. Sealte edasi järgneb usk õnnistusrikka palwe tegurina: „Uskuge, et saate seda.“ Sellega käskäes käib kindel lootus: „Uskuge, et teie saate seda.“

Waatlleme nüüd neid nelja palwetingimust lähemalt. Kui palwel peab olema tõsine wäärtus, siis peab see olema tingitud mingist kindlast asjaolust, mille pärast astume Jumala ette. Kui sageli hüppame palwes ühelt asjalt teisele ja ei saa midagi, sest et meie tõepoolest ei taha midagi kindlat. Meie lobiseme mitmejuguustest asjadest, kuid hing ei tarwita oma koondatud jõudu millegi kindla asja jaoks. Kõks teie ei lange wahest põlwili, ilma et dieti mõtleksite, mida paluda dieti Jumalalt? See on teil kujunenud niinõrkt harjunud asjaks, et ei olegi waja südant selle juurde. Teie olete mehe sarnased, kes lähed poodi, aga ei tea, mida osta. Kui meil millalgi oleks wajadus minna funinga jutule, siis peame olema walmis wästama küsimusele: „Mispärast oled tulnud funinga juurde?“ Ükski ei lähe funinga juurde, et siis seal alles selle põhjust hakata wälja mõtlema.

Samuti on jumalalappega ka tema peab olema walmis wästust andma küsimusele: „Mis on see, mida wajad ja mille täitumist soowid?“ Mida arwate tüürist, kes tahab lasta mõnda lindu wõi metsloomaa, ilma et teab, kus see asub? Jga teiseks tööks on teil

mingi kawa wõi plaan. Te ei alusta kunagi tööd, kui ei tea, mis sellest peab tulema. Aga kust tuleb see, et lähete Jumala juurde, ilma et teaksite, mida temalt paluda? Kui teil on mingi kindel põhjus palweks, siis ei leia te iial, et palwe on raske ja igaw töö, waid otse igatsete paluda. Teie ütlete siis: „Me teame, mida wajame; oo, et saaksite Jumala ligi ja tohiksite teda paluda selle pärast!“ Teie omandate rohkem õnnistust palwes, kui seda teete mingi kindla asja wõi isikute pärast. Urge paluge Jumalat ainult patuste päästmise eest üdse, waid ka alati teatud patuste eest ükfitult. Kui oled pühapäewakooliõpetaja, siis ära palu lihtsalt tervele klassile õnnistust, waid palu nimelt iga lapse eest nimeliselt. Kui palud õnnistust oma majapidamisele, siis ära rända ringi, waid ole lihtne ja otsekohene oma palwes Jumala ees. Kui sa palud teda, siis üttele talle, mida wajad. Puudub sul tarwiline raha, kui oled hädas ja waeuses, siis esita oma seisukord selgesti talle. Loobu kõigest ebawiisakusest Jumala ees. Tule kohe asja juurde, räägi temaga kohtlaselt. Ta ei waja mingit ääri-weeri rääkimist, nagu inimestel wiisiks teha, kui nad oma arwamist lausa ei taha wäljendada. On sul waja ajalikku wõi waimulikku armuandi, siis üttele seda. Hoidu, et sa ei hakka piiblit palwe läbi arutama, wõi piibli lausetega paluma. Ütle oma soowid sõnadega, mis tulewad iseenesest ja mis süda sulle annab. Need on parimad sõnad palweks. Abrahami sõnad olid paremad Abrahamile, ja sinu sõnad paremad sulle. Sul ei tarwitse uurida pühakirja kohti, et Jaakobi ja Gelia sõnu tarwitades wõiksid paluda, nagu nemad. Kui seda teeksid, siis wõiksid küll kirjatähe järele ja orja kombel palwetada, aga su palwel ei ole seda hinge, mis neid sõnu andis ja waimustawalt elustas. Räägi lihtsalt oma Jumalaga, palu teda otse seepärast, mis sul tarwis. Nimeta inimesi, asju nimega, wõta oma palwele kindel eesmärk ja sa leiad, et wäsimus ja unine olek palwes ei tule enam su peale, eht wähemast mitte nii suurel määral kui enne.

Samuti on tarwis tõsist igatsust palweks. „Külmad palwed,“ ütleb keegi wana jumalateener, „palwad keeldust.“ Kui meie palume Issandat mitte tulise waid külma südamega, siis takistame tema õnnistawat kätt ja keelame teda andmast just seda õnnistust, mida palume ja wajame. Kui meil on mingi palwesoow, mille täitumist tahame, siis peab meie hing selle tähtsusest olema nii täidetud, et meie selle nagu oma elu pärast palume. Jusa eeskuju leiame kahe naise teguwiisist, kelle mehed olid mõistetud surma ja pidid saama hukatud. Nad läksid selleaegse Inglise funinga Georgi juurde ja palusid armu oma meestele. Kuningas lükkas waljult ja armuta nende palwe tagasi. Nad palusid teda ikka ja uuesti jälle ja ei lasnud endid kuidagi põlwedelt tõsta üles, waid neid tuli funingakojast päris wälja wedada, sest nad olid otsustanud mitte enne jätta järele, kuni funingas neile naeratab lahkesti ja teatab, et nende mehed jäetakse ellu. Kuid neid ei kuulnud! Ja siiski olid nad auwäärt

naised, auwäärt oma kindluse ja wastupidawuse poolest paludes meeste elu eest.

See on wiis, kuidas peame paluma Jumalat. Meil peab olema niisugune igatsus palutawa järele, et enne ei jäta, kuni saame selle. Teades, et see, mille pärast palume, ei ole paha ja et Jssand ise on seda töötanud, wõime olla julged, et saame selle. Ja kuigi ei peaks saama, siis tahame ikka ja uuesti jälle teotuda töötusele, ja ennem peawad wärisema taewawärawad, kui lõpeb meie wõitlemine Jumalaga. Ega see ole ime, et Jumal pole meid wiimajal ajal õnnistanud nii rohkesti. See tuleb sellest, et meie nti palawalt ja tluiselt ei hüüa appi teda, nagu peaktime. Do, neid külmil palweid; oo, neid külmetanud palumisi! Meil peab püha tõsiõas olema palweks, muidu pole meil mingit õigust loota, et Jssand kuuleb meid.

Jah, tõepoolest juba mõte olewuse suurusele, kelle ette astume oma palwega, põhjustab küllaldaselt loobuma kahtlastest eelarwamustest ja kerglastest lobisemisest ning täituma sügawa tõsidusega. Kas peaktime külmasüdamlise palwega astuma Jumala ette, kuna juba inglidki katawad endi paled tema ees, kuidas julgeme hingata ja südametult lobiseda tema ees? John Bradfordist jutustatakse, et tal olnud eriline osawus palweks. Kui talt küsitud selle saladust, wastanud ta:

„Kui tean, et mul midagi waja, siis palun ikka seni, kuni tunnen, et mu palwe on tunginud Jumala ette ja ma oma palwega olen ühenduses Jumalaga. Kunagi ei alusta ma teist palwet, kui ei ole walmis efitimega.“ Do, kuidas mõni algab: „Meie Jsa, kes ja oled taewas, pühitsetud saagu sinu nimi;“ ja enne weel, kui ta neid palujaid mõtteid „pühitsetud saagu sinu nimi“ nende täies suures on enesele seletanud, läheb juba üle järgmisele palwele: „Tulgu meile sinu riik!“ Alles siis tõuseb temas korraga mõte: „kas on mul tõsine soow, et tuleks ta riik. Ja kui see tuleks, mis saab siis minust?“ Waewalt on see mõte läbistanud ta peaja, kui juba hüppab järgmisele palwele: „Sinu tahtmine sündigu kui taewas, nõnda ka maapeal!“ Nii jastwad ja segiwad nende mõted ja palwed üksteisest läbi. Do, peatu ometi niikaua iga palwe juures, kuni seda õieti oled palunud. Kindel palwe teatud asja pärast ja palaw igatsus selle täitumiseks peawad käima käsitäes, siis koidab sinus tugew lootus, et selles asjas wõidab Jumala.

Kuid need kaks nimetatud palwe omadust ei saawuta weel soowitud tagajärge kui nendega ei ühine palju täielikum ja jumalikum tegur, nimelt kindel us Jumalasse. Armas lugeja, kas sa usud palwet ja palwe wäge? Palju leidub ristiniimesi, kes ei usu seda. Nad peawad palwet küll heaks asjaks, usuwad ka, et see teeb wahest imet; aga et palwe, tõsine palwe oleks alati kroonitud õnnistusega, seda nad ei usu. Nad arwawad, et palwe mõju tulla mitmest muust asjaolust, aga et sel enesel oleks mingi jõud wõi wägi, see näib neile uskumatu. Mina oma poolt tunnustan, et palwe on maailma suurim wõim, kangem kui elekter, wõi mõni teine sala wägi. Kui inimene tõeliselt palub, siis ei olegi waja küsida, kas Jumal kuuleb seda wõi mitte. Ta peab kuulma, mitte et palwe oleks sund, waid et töötuses on magus, õnnistusega

täidetud sund. Jumal on töötanud kuulda palwet ja ta peab oma töötust. Ta ei wõi ennast salata. Mõtle, et sina patune inimene seisad Jumala ees ja räägid temaga ja tema läbi wõid liigutada terwet maailma. Siiski ei segata loodust, kui küll kuuldasid su palwet; ja kui ka täidetakse suurimad asjad, ei astu Jumala ettenähtud ajajärg filmapilkugi kõrwale oma harilikust korrast. Su palwe ühineb Jumala otjuste ja plaanidega ja kõneleb nendega kui olewusega, kelle tahtmist täidetakse igapäew. Meie palwed on Jumala otstuleb teisel kujul. Jumalarahwa palwed ei ole midagi muud, kui elawast südamest wäljahingatud Jumala töötused, ja need töötused on otstused, ainult teises kujus ja vormis.

Jah, sul on wägi palwes ja sa seisad täna Jumala looduse wägewamate olewuste hulgas maapeal. Ja ma ütlen weel: ei ole mingit jõudu, mis oleks nii tugew, ega ühtegi wäge, mis mõjuks nii imeliselt kui palwe. Kui ma ei usuks seda, et mu palwe mõjub, siis ei mõjuks ta ka, sest mu usust oleneb palju. Jumal wõib mulle küll kinkida armu, ka siis kui mul ei ole usku, ja see on ta piiritu arm; aga ta ei ole seda armu töötanud meile. Aga kui mul on usk ja wõim tõsiõe igatsusega hakata kinni ta töötusest, siis ei ole mul enam mingit kahtlust, kas saawutan õnnistust, wõi kas täitub mu soow. Olgu siis et Jumal taganeb oma sõnast, et ta oma wande, mis ta on wandunud, wõtab tagasi ja lõpetab olemast seda, mis ta on. Teisiti korral teame, et saame palumised, mis oleme palunud temalt.

Küüd astume weel astme kõrgemale. Kindla palwe ainega, palawa palweigatsusega ja kindla usuga palwe mõjumiseks peab neile seltsima lootus, mis on kindel selle täitumisele. Meie peame juba enne olema walmis lugema armuandeid, kui neid weel kätte oleme saanud, kindlas usus, et need on juba saabumas. Ennekui sõnad on weel pooltel taewateel, wõi koguni enne kui nad weel wärisewad huultel, hakkab südamete läbinägija kuulama neid ja saadab oma ingli, kes tuleb alla ja toob õnnistuse, mida wajame. Kuid meie peame seda alati uskuma. Kui oled palunud igapäise leiva pärast, siis ei tohi mure sind enam teha rahutuks, waid pead uskuma, et Jumal on kuulnud sind ja sulle annab leiba. Kui oma haige lapse seisukorra oled wiinud Jumala ette, siis pead uskuma, et su laps saab terweks; wõi et see, kui ta ei terwene, tuleb sulle suurimaks õnnistuseks ja Jumalale ülimalts kiituseks, ja nii jäta ta tema hoolde. Sa pead wõima ütelda: „Ma tean, et ta mind on kuulnud, tahan waadata Jumala poole ja kuulda, mis ta ütleb mu hingele.“

Aga ma kuulen kedagi ütlewat: „Kas tohime paluda ajaliku asja pärast?“ Jah, sa tohid. Igas asjas pead sa Jumalale teatama, mis sul tarwis. Mitte ainult waimulikkude waid ka ajalikkude asjade pärast on tarwis paluda. Kanna ka oma kergemad läbitatsumised tema ette. Reegi armas mees jutustas mulle oma kojuläinud abikaasast, et ta ei wõtnud midagi ette, kui seda enne palwes ei kannud Jumala ette. Oli see mis tahes, ikka oli ta wiis ütelda: „Ma pean seda tegema palweasjaks.“ Do, oleks

paljudel see armas wiis igat asja kanda Issanda ette! Inimesed nimetasid Georg Müller'i Bristolis märatsejaks, kui ta hulga waeseid lapsi kogus, ustudes, et Jumal muretses nende eest. Kui tal sageli kukur oli tühi, uskus ta siiski, et asi läheb; ja eks Jumal ole teda kuulnud üle palumiste ja mõistmise ja tolle 2000 waeselapse tarwis annud leiba? Ta tegi ainult, mis kõik ristinimesed üheskoos peaksid tegema. Ta tegi tööd, mida maailma inimene muidugi hirwitab, sest ta

ei saa aru sellest. Asi, mis mõistuse nõrga arvamise järele näib unenäo sarnane ja liialdamine, kuid jumalalapsele pole see kunagi nii. Seft see töö ei käi harilikult inimõistuse järele, waid mingi kõrgema asja järele — haruldase usu järele. Do, et meil oleks see haruldane usk, et mõiksimine Jumalat wõtta finni ta sõnast! Ta ei wõi ega lasse seda, et inimene, kes loodab temale, saaks häbisje. „Kõik, mis teie iial lugedes palute, uskuge, et teie seda saate, siis saab see teile.“

Ähwardawad hädaohud.

(Dr. A. Lowery järele.)

Ei ole ühtegi armuseisust, kus wõiksimine langemise eest olla täiesti julged. Seepärast on hädatarwilik teeääres olematele kardetawatele kohtadele püstitada hoiatusmärgid, mis kaugelt paistawad silma. Jesaja järel käib uskliku tee, mis nimetatud pühaks teeks, läbi kõrbe. Sel teel wõib olla täiesti julge: „Seal ei pea olema lõukoera, ja kiskja metsaline ei pea sinna üles minema, ega niisugust sealt leitama“ (Jes. 35, 9). Aga mõlemil pool teed üsna ligidal on lõukoerad ja kiskjad elajad. Ja niipea, kui meie teelt astume kõrwale, kui see olekski ainult komistamine, on karta, et need elajad kipuwad kallale. Tee ääred on mõlemilt poolt, nii kaugelt kui film ulatub, täis sarnaseid komistamisi ja langemisi. Kui kurb on waadata neile langenuile, kes kord olid elawad, aga nüüd surunud wõi suremas. Et ma nüüd ise juba peaaegu terve tee pikkuse olen ära käinud ja näinud, kuidas ühed jäid kitsale teele ja teised taganesid sealt; olen ka mõnestki kardetawast kuristitust möödunud, seega lubage mulle siin püstitada mõned hoiatusmärgid.

Esimene hädaohu, mis meid ähwardab, on edasi lükkamine. Meie haudade asemel on täis niisugustest, kes läksid lepitamatult; pörgu on täidetud inimestega, kes oskafid küll saada õndsaks, kuid ei saanud. Ükski ei taha hukkuda meelega, ehk end meelega anda hukkumise hädaohu, aga peaaegu kõik lükkafid edasi oma igawiku ettevalmistuse. Nad petfid endid. Nad nägid üld ja parematest aegadeft, mis pidid tulema. Nad ei pannud tähele kohutawat tõfiasja, et nende patustpöörmise ja pühituse hakatus edasi lükkates kaugeneb. Harjumuse wõimu ja loomuliku südamekõwaduse mõjul wõib inimene selle kardetawa seisukohaga wiimaks nii kohaneda (harjuda), et ta jääbti sellesse. Olen tunnud palju inimesi, kelle ümberpöörmise ja pühituse kohta lõppes mu lootus. Nende wälispidise elu kohta ei olnud küll midagi etteheita, kuid ainus wiga nende juures oli, et nad oma südame ümberpöörmist nii kaua lükkafid edasi, kuni see neile sai juurdunud ja parandamata wiisiks.

Teine ähwardaw hädaohu on enesekiitus. Mõned taganewad ja langewad selle läbi. Mul on ifka hirm, kui kuulen, et usklik kiidab ennast wõi oma tegevust. See on tõfime tunnus, et ta on hakkanud jooma Maara wett, mille läbi ta hing muutub elukardetawalt kibedamee allikaks, kui ta oma eksitust ei tunne enne kui on hilja. Esiteks hakkab ta armustama, siis laitmä, pärast kohut mõistma ja wiimaks hukka

mõistma. Kuid hukatus tuleb sageli üsna ruttu neile, kes selliselt eksinud kitsalt teelt.

Kolmas hädaohu on märatsemine. Märatsemist põhjustab — liiga palju tuld. Tule puudusel külmetome surnuks, aga liiga rohke tuli ei jäta wiimaks järele muud kui kantsa ja tuhka. Terve elutarkus seifab keft nende mõlemate wahel. Jumalalaste wabadus on liikumise wabadus keft ettenäidatud teed. Sellest teelt taganemine on märatsemine. Kaudteõnnetusjed ei tule just kiireft sõidust, waid roobastelt libisemisest, katkemis: wõi takistamise läbi. Liiga rohke usuõpetus ja liiga hoolas kohusetäitmine ei põhjusta meie langemist, waid awalik taganemine wõi rikutud roopad. Wesley ütleb: „Märatsemine on tõe üleastumine.“ Meie wõime lisada juurde: usu üleastumine, see on — usk ja sellega ühendatud tegevus, mis end sugugi ei raja lepituseohwri ja armuõpetuse töotustele. Käiteks, keegi arwab, et teda otseteel ja täiesti Pühawaimu läbi juhataakse. Seepärast ei räägi ta palju seft, mis ta õpib jumalafõnast, waid mis Jumal talle isiklikult pidada ilmutama — peale piibli. On küll tõfime, et Pühawaim juhatab, aga Pühawaim ei heida kunagi kõrwale jumalafõna. Mõni teine usub, et ta wõib haigeid teha terweks. Ta nimetab niisugust terwekstemist usuterwekstemiseks ehk jumalikuks terwekstemiseks. Meil on siin tegu pooliku tõega, nagu kõik märatsemine on segatud tõega. Tõfime on — haigus tuleb, läheb, wõi jääb, seda mööda kuidas Issand seda heaks arwab. Ta teeb meid terweks, kui leiab tarwis olemat, nagu tegi oma lihapäewil. Ta parandab mõne abinõu läbi, wõi ilma, sündigu see kuidas tahes, see on tema töö. Lepitamiseohwrit on tarwis kõigi meie haiguste ja waimuliku nõdruste paranemise ja koguni surma kaotamise ettevalmistamiseks. Kuid mõned neist asjust ei ole kätteaadawad selles elus; need on osalt tulewaks lunastamiseks, kui seesinane surelik wõtab enesele surematu põlwe ja kaduw asi hukkamata põlwe. Teised jälle peawad Kristuse tulemist mänuasjaks: nimetawad kindla päewa ja õpetawad oma kuulajaid sel teel ootama teda, ja lähewad endi meeleu ajamisega üle kõigist mõistuse piiridest. See on tõfime, et Kristus tuleb, kuid päewa ega tundi ei tea keegi, ei inglidki taewas. Aga meie teame, kui ta ilmub, siis on proowiaeg otsas, surnud tõusewad üles, peetakse wiimast kohut ja pannakse witsat iga inimese õnnistuse ja hukatusele. Kõigi sarnaste kõrwalekaldumiste läbi jääb Pühawaimu töö tähele-

panemataks meie südamel, teeme kahju endi hingedele ja kaotame õnnistuse. Märatsemine võõrutab palju kogudusest, saadab taganema ja langema.

Wiimane hädahoht, mida nimetan, on waimulik surm a u n i. Midagi pole kahjulikum usklikule kui unine olek. Inimesed, keda võttis külm, langevad esiteks magusasse unesse. Nad tundsid sooja ja lõbusat olekut,

ega teadnudki, et wiibivad surmasuus. Sarnane uni langeb ka usklikudele. Nad surevad waimulikult, ilma et on sellest ise teadlikud. „Reil on nimi, et elawad, aga ometi on nad surnud.“ Seda seisukorda nimetatakse lihtsalt hoolimata olekuks, kuid dieti on see waimulik surm.

Kui wanter jäi seisma . . .

T. koguduses ei tahtnud asi enam mõnda aega minna hästi. Näis, nagu oleks waimulik pöud teda tabanud ja nagu oleks leiguse ja hoolimatuse umbrohi tahtnud terwet põldu katta ja head seemet lämmatada. Jutlustaja julgus tahtis juba kaduda, ja ta palus kõigest südamest Jumalat: „Ära lase mu töö olla asjata ja wiljata!“ Igal pühapäewal wahtis talle wastu hulk tühje pintsid, ja töö muutus iga nädalaga raskemaks. Nõukogu liikmed raputasid pead ja terwe kogudus tegi nende eesujule. Midagi pidi sündima, see oli selge, kuid mis?

Waele jutlustaja südame koorem läks aegajalt raskemaks ja muutus wiimati päris wäljakannatamatuks. „Kelle süü see ometi on?“ küsis ta. „Olen mina, diakonid või kogudus süüdi selles?“ Ta katsus teha kõik mis võis, et surnuid süü jälle puhuda lõffele, aga see ei õnnestunud tal, ja palwemaja jäi ikka tühjemaiks, ja kuulajad said aru jutlusest, et jutlustaja sisemine julgus oli kadunud.

Uga mispärast inimesed ei tulnud kokku? T. oli ometi õitsem linnale ja suur jagu elanikke uskliku koguduse liikmed. Kuid sellest hoolimata rohkenes tühjade kohtade arv palwemajas.

Wiimaks ometi kuulis Issand oma laste palwet ja aitas. Sinna tuli walgus, ja kus walgus tungib läbi, seal on soojust, ja soojus toob wihma; soojus ja wihm toowad kosumist põllule. Sarnaselt läks ka T. koguduses. Ühel pühapäewa õhtul pärast jumalateenistust jäi hulgate liikmeid kokku lühikeseks nõupidamiseks. Käesolewa halwa seisukorra parandamiseks tehti mitmesuguseid ettepanekuid, aga ükski neist ei leidnud wastuõla. Wiimaks tõusis üles wana B. Ta oli juba aastaid diakon ja seisus üldises lugupidamises. Kõik jäid kuulatama.

„Uun, et tean, kus seisab wiga. Ühendus annab jõudu, ja seni ei ole meie üksmeeles töötanud. Kogudus on terwe töö weeretanud nõukogule ja see jälle jutlustajale. See aga tehku, mis tahab. Kuid jutlustajad ei pea üksi olema töötajad Issanda wiinamäel, waid iga usklik peab niikaua töötama, kui on päew. Lükame lord kõik, siis ei jää wanter mudasse seisma.“

Sala jutukõmin käis läbi terwest kogudusest. Siis tõusis keegi üles: „Meie ei saa aru, mis deldi praegu. Meie tahame tõesti kõik lükata, aga kuidas, kus ja millal?“

„Meie kogudus,“ seletas B., „on wanter. See on jäänud seisma. Jutlustaja on woorimees. Ta on end niipalju wäsitanud kui wähe wõimalik. Ta on piüdnud ergutada, on südamest palunud ja ka piitsagi

plakutanud, ja siiski seisab wanter ikka weel kinni; see tuleb sellest, et muda on fitke ja sügaw.“

Seal küsis teine: „Mis ja mõistad selle muda all? Seleta meile!“

„See on meie hoolimata olek ja leigus,“ seletas B. „Meie peame kõik lükkama, siis annab Jumal oma õnnistust. Igaüks meist katsugu järgmiseks pühapäewaks kedagi, kes muudu harilikult koosolekule ei tule, tuua kaasa. Kui igaüks seda teeb, siis on palwemaja tungil täis.“

Jah, see oli kerge! Ime, et keegi sellele ennem ei mõelnud — tuua kaasa mõnda sõpra või tuttawat, see oli wäike asi! Wäga hea, nii teeme! Nagu tuli käis läbi terwest koosolekust. Igaüks oli walmis tegema oma osa. Jutlustaja üda tuskus nii rinnus, et juutis waewalt rääkida. Sarnajena ei olnud ta oma kogudust weel kunagi näinud. Ja kui lõppes koosolek, läksid kõik rõõmsate südametega koju ja arutasid teel: „Kui ei ole jutlustaja hulgal ajal palunud, kui tegi seda nõupidamise lõpul.“

Järgneval nädalal töötas aga Issanda wiinamäe T. osakond rohkem kui kunagi enne. Kus keegi koguduseliige kohtas kedagi mitteliiget, kes ei käinud koosolekuis, seal järgnes kohe: „Tulewal pühapäewal tule minuga meie palwemajasse.“ — „Sooh, mis seal siis on?“ — „Küll näed, tule aga sinna!“ Paljud lubasid ka tulla. Teised aga ütlesid: „Jäta mind rahule!“ Uga koguduseliikmed ei jäänud rahule. Igaüks tahtis kaasa wiia oma meest või naist, ja kui kaks tänawal kohtasid, siis oli kohe küsimine: „Kas oled oma juba jaanud kätte?“

Nädala lõpul kohtas jutlustaja hra J-ga, kes aastaid ühegi palwemaja sisemust polnud näinud. „Härra jutlustaja, mis lugu on ometi teie rahwaga? Seitse neist on mind juba tungiwalt palunud tulewal pühapäewal minna teie palwemajja. Nad ju teawad kõik, et mul ei ole waja palwemaja ja ei lähe kunagi sinna; aga igaüks, kellega kohtan, tormab küsimusega mu peale: „Kas olete juba kellegile lubanud tulewal pühapäewal palwemajja kaasa minna?“ Mis see õige on?“

Jutlustaja naeratab rõõmuga ja ütleb: „Kas olete siis juba kellegile lubanud kaasa minna?“

„Ei,“ wastas hra J. ja waatab imestunud jutlustajale, „olen kõik kutjed lükkanud tagasi.“

„Noh, siis lubage mulle. Tulge pühapäewal kaasa! Tulen kell pool kümme järele — jah?“

„Noh, ma oleksin ju muidugi tulnud, tahan ometi näha, mis teil seal siis dieti on.“

Pühapäew saabus. Juba warakult tuli üks koguduseliige teise järel ja tõi wõidurõõmuga kaasa oma

wõdra. Mõnel oli kaafas koguni kaks ja kolm, ja nii oli palvemaja juba tungil täis, kui tuli jutlustaja ühes hra J-ga. Waadates üle koosolekuruumi uskus ta waewalt oma filmi, sest seal ei leidunud ainuiski waba kohta, kuna rahwast tuli alalijelt juurde. Ta jüdamest tõusis palaw tänapalwe Jumala poole. Ja kuidas kõlas laul! Sarnaselt ei olnud kogudus veel kunagi laulnud. Tundus, nagu oleks hoopis teine waim puhunud koguduses.

Nüüd järgnes jutlus. Nii ei olnud kogudus veel kunagi kuulnud oma jutlustajat kõnelewat. See oli tõsi — nii ei olnud ta veel iial jutlustanud. See wõolus ta südamest nii ladusalt ja soojalt; ta tunnis- tas õnnistegijast kuulajatele nii tungiwalt ja wäge-

wasti, et sõna tundus kui haamrina, mis purustab kalgud. Paljud kõwad jüdamed said murtud ja wõidetud Jeesusele. Jutlustaja oli nii täidetud õnnistegija armastusest, ta tundis oma südames niisugust rõõmus- tust, et oleks tahtnud terve koosoleku wõtta sülle ja tõmmata üles Jumala juurde. Ja kui kõlas „amen“ ta juust, siis särasid selged pisarad tal filmis.

Sellest ajast algas uus järg L. koguduses. Muu- dugi ei tulnud kõik enam tagasi, kes sel pühapäewal olid koosolekus, aga suurem hulk tuli ja tõi ka veel teisi kaasa. Uus elu tuli kogudusse, elustaw Waim liikus. Jutlustaja, diakonid ja kõik liikmed töötasid ühes meeles, ja Jumala rohke õnnistus hingas nende ja nende töö peal.

Määratu tähtis sõna.

Dr. F. W. Boreham.

Uues Testamendis on määratu tähtis sõna, mida kõik jutlustajad (kogudusewanemad) ja õpetajad peafsid wõtma südamesse — määratu ja wõimas sõna kuue tähega (inglise keeles ühesilbiline ja kolme tähega). See on sõna „Lifage“ (add). „Lifage“, ütleb Peetrus, „Lifage oma usule head püha elu ja Lifage pühale elule tundmist ja Lifage oma tundmisele kasinust!“ (Eesti keeles on: „Käidake üles oma usus head püha elu).

I.

Sellel põhimõttel on kolm tähtsat külge. Me kõik oleme hädaohtus, kui elu jätkub, kaotada kõige parema. Me oleme otsekui mees, kes täidab oma taskuid kullaga, aga kel on augud taskudes. Kas ei ole me kõik kaotanud midagi sellest suurest waimustusest, mis ujutas üle me hinge me ümberpöörmise ajal? Kas me ei ole kaotanud midagi me esimese usu särast? Kas me ei ole kaotanud midagi andumusest, mis meid esiteks ajas jutlustajaametile? Kas me ei ole kaotanud midagi sügawast igatsusest, mis põles me südames me ametisse-õnnistamise ajal? Mastad on suured wargad; nad hiilivad me juure wargsete sammudega ja warastawad ära me waranduse. See ei ole meie süü. Oleme leidnud elus — ijegi meie koguduste elus — niipaljud, mis on proosaline ja wisets ja ifutu; ja me oleme tähelepanemata lastnud oma ideaale madalamale. Aga see on kaotus; kurb, kurb kaotus. „Lifage“ ütleb Peetrus. Arge laske elu olla waimliku jõu kestes wähenemine, alaline tühjenemine ja pidew wälja-woolamine; laske ta olla katkestamatu kaswamine, pidew rikastumine! Winge healt paremale, paremalt kõige paremale! Kaswage armus ja rõõmsuses. „Lifage“, päew-päewalt, oma hinge rikkale warale juurel Lifage, Lifage, Lifage!

II.

Teine järeldus me põhimõttest, nii kaugelst kui see meid, jutlustajaid, puudutab, ilmneb parimini üllata- wad Wana Testamendi loos. Jeeriku linna mee- tagawana läks rikki ja oma wiimises hädas pöördusid linnandunifud prohveti poole.

Säärastel kriisiaegadel pöördub maailm sageasti

igatsewalt koguduse poole. Ja meie öeldakse, et Eliisa wõttis soolakruusi ja läks ärarikutud jõe allika juure. Ta walas soola wette. Ja waata, wesi paranes! Nii peame meie kui prahwetid alati puhastama elu rikutud weesid. Me peame midagi lifama wetele juure. Wäga raske on puhastada jõge mahaarvamise eht wähenemise põhimõttega. Wõib ju olla, et näeme jões midagi, mida wõib kohe eemaldada, ja sel puhul me teeme wäga hästi, kui me kijume rüwetuse allika wälja. Aga üldiselt wõttes on wõimatu teha fogast wett puhtaks, kui kaskuda taht wõtta wälja rikkunud tegurid. Jutlustaja juhustlik ülesanne wõib olla juh- tida tähelepanu ühiskondliku elu, awaliku elu, koduelu, isikliku elu teatud osadele, mis esindawad ühiskonna wõi koguduseliikmete haiglust. Kuid üldiselt wõttes ei sünni jutlustaja parim töö mitte arwustamise, kallale- tungimise ja eitawate töötamisriistate läbi. Eliisa wiis on kõige parem. Walage midagi puhastawat jõkke! Lifage! Teie oma hinge kenadusest ja arm- susest ja teie oma usuliste kogemuste rikkusest walage kõik, mis on parim teie eneste kiirgawas südames, te ümbruse elus! Ja kui see puhastaw sool langeb jõkke, siis terwenduvad ta rikkunud weed.

III.

Minu kolmas ettepanek on, et meie kui jutlustajad ei wõi unustada, et me ülim ülesannet on lifada liikmeid Kristuse kogudusele, lifada juure lunastute arwuse. Lifage, Lifage, Lifage! „Aga Jeesus lifas (ehk pani), koguduse juure neid, keda ära pääs- teti.“ „Ja palju rahwast lifati juure (eesti keeles „koguti“) Jeesandale.“ Jga hinna eest peame me alal hoidma enestes päästmistöö hindu, janu inimhingede järele. Me ei wõi istuda maha ja puhata mugawalt, niikaua kui inimesed hukkuwad. Neid peab wõidetama ja lifatama. Hiljuti sattusin meeldiwale loole. See tuleb ette E. Whymper'i raamatus „Ronimine Alpides“. Whymper ütleb, et kui ta läks Sweitfisse, leidis ta warsti, et wajak ojawat meest, kes teeks ta ekspeditiioonide juhustlike töid. Ta wõis saada hulk mehi, kes tahtsid ronida mägedele; kirgede printsid, kuningriigi peerid (aadlimehed), miljonärid Euroopast

ja Ameerikast soowisid meeleldi ronida kõrgustele. Aga tal oli waja meest, kes oleks kõik kofku ja lahti kerinud ja kes oleks pakkunud suuri kaste ja oleks wõtnud neid lahti, ja ta ei wõinud leida sarnast meest.

Wiimati kuulis ta Luc Meynet'ist ja asus teele Breuili talumajade poole, et otsida teda. „Me leidime ta maja olevat trespärase elukoha, mille ruum oli kitsaks jäänud juustu tegemise sisseseade läbi, ja tas elawat ainult mõni sarakilmne laps; aga kuna nad ütlesid, et onu Luc tulewat warsti koju, ootafime me wäikse taluhoone ukse juures ja waatafime otswalt ta järele. Võpuks oli näha täppi tulemas ümber kuusejalu nurga allpool Breuili kohal ja lapfed plahufasid käsi, lasid kukkuda oma mänuasjad ja jookfid innufalt wastu. Me nägime,“ ütleb mr. Whymper, „kohmakalt waaruwat kaju. Ta oli kääbus, ta oli küürakas ja wäga, wäga inetu. Ta näis olewat ehitatud põhimõttel, et ükski kaks liiget ei tohtinud olla ühepikkused. Ta käed ei olnud ühepikkused, samuti mitte ta jalad. Ometi lasid lapfed ärritunult mänuasjad langeda ja jookfid talle innufalt wastu. Ta hakkas neist kinni, suudles nende mõlemat põske ja pani nad siis naerdes tühjadesse kandeformidesse mis olid kinnitatud ta hobueesile. Siis tuli ta lauldes meie poole, nagu ei oleks see maailm sugugi kibe-duse- ja hädaorg.“ Mr. Whymper tundis, et wäikeses olewuses, kes wõis lapsi panna nii teda armastama, pidi olema midagi head. Nii palkas ta tema koha ja kogu ta mäestikuronimise aastatel oli wäike Luc ta andunud teener ja kõige truum sõber.

Ühel päewal otustas mr. Whymper wiia ta mäe otja. Ta wõis minna telgikandjana. Luc sarakas röömust. Nad asusid teele ja wäike mees soowis niwäga, et ta ei oleks ekspeditioonile koormaks, et ta jõi ainult koorikuid, mida teised wiskasid ära, ja jõi ainult kohwivaksu. Nad pidid teda siin ja seal aitama, kuid nad jõubfid temaga harjale.

Ja mr. Whymper lijab, märkides ära kui ta mäeronimise tegewuse üht suurimatest filmapilkudest sedit filmapilku, kui ta tuli ümber lahtise mäeharjal olewa kivrakhu ja nägi wäikest Luc'i. Ta oli põl-wedel. Oli wõimatu kujutleda, et me olime pidanud ta nägu inetuks. See sarakas täiesti sellest, mida ta hing saatis wälja. Ta käed olid tõstetud üles imet-luses, wõib olla austamises, ja ta hüüdis: „Oo, ilufad, ilufad mäed; oo, ilufad, ilufad mäed!“ Mr. Whymper tundis, et waadeldes Luc'i ekstaasi sel ülimal filma-pilgul, oli ta karjäär mäeronijana jõudnud oma hari-punktini ja kroonini.

Imeline asi on, kui on lubatud ronida ülespoole ja edasi aasta-aastalt, sirutades Jumala kõrge kutsu-mise wõiduhinna poole Kristuses Jeesuses. Du suur asi ronida kõrgustikkudele ja saada ligemale ja ligemale elu waimlikkudele kõrgustele. Aga röömude rööm, waimustuste waimustus, ekstaaside ekstaas, wõitude wõit ei ole ise seista Jumala mäel hinges päikesepaiste; waid seistes seal waadata ümber teiste le, kes — ilma teieta — ei oleks üldse ial jõudnud neile ülewatele kõrgustele. (The Baptist Times.)

Konwerentfi päewad.

Esmalt mõni sõna Eesti Baptisti Koguduste Ühenduse konwerentfist, mis peeti 19.—21. juunini Tallinna I Bapt. Koguduse palwemajas, Kalku tä-nawal, mille eelmistest koosolekuteft mul ei olnud wõimalik wõtta osa, kuid konwerentfi wiimaseft koos-olekust, pühapäewal 21. juunil kell 5 p.l. wõtsin osa. Rahwast oli kogunenud palju, nii et ukse ees leidfin waewalt isteplatsi.

Wennad E. Mänd ja M. Schmidt kõnelesid lahkumi-se kõnesid, mis minus ja wist ka mitmes teises kuu-lajas äratas kallitunde, et kord tu-leb jumalarahwal aeg, mil neil ei ole ialgi enam lahkumist. Lõpeks rääkis w. R. Raups wend Marley hai-gufest. Seda kuul-des mõtlesin, kui palju see armas wend on waewa ja muret näinud

Konwerentfist osawõtnud wennad.

jumalartiigitöö edasifaamise pärast. Sarnaseid wendi oleks palju rohkem waja. Isfand andku, et ta warsti jälle püüaks oma endisel kohal!

Wahepeal olid mitmed wennad märganud, et istusin ukse ees ja palusid ligemale astuda, kusjuu-res Eesti Bapt. Kog. Ühenduse estmees w. Lipstok mulle sirutas käe südamlikuks

teretuseks, ühtlasi koosolijate poole pöördudes ettepa-nekuga saata wen-nalikke terwitusi Jeesuse Kristuse Emangeliumi Ko-guduse konwerent-file Hiiumaal Jau-sa palwelas 23. juunil k. a. Olin wäga röömus saa-des terwitusi, mida lubasin suurima heameelega anda edasi. Kõll oli ar-mas näha, kui sajad käed tõusid üles, tunnustu-seks, et saadetud terwitused olid sü-

damlikud. Südant täitis tänutunne, et saabub kord aeg, mil usunimed enam ei lahuta jumalarahvast, mil kogunewad hommikust, õhtust, pühjast ja lõunast armamata hulga Tallale aujärje ees ja laulawad uut laulu; ei seal hääled wäsi ega kandleid riputata remmelgate külge.

22. juuni hommikul algas sõit Tallinnast Hiiumaale, mil puhul oli juhus mitme armsa wennaga sõita ühes, mille tõttu aeg möödus kiirelt. Hiiumaale jõudes istusime omnibusile, millega kell 4 pl. jõudisime Jausa küllasse, kus w. w. Tärgi ja Männinga jumalaga jättes astusin maha omnibusilt — olin jõudnud õnnelikult eesmärgile. 23. juunil kogunes palju wendi Jausa palwelasse ligemalt ja kaugemalt. Rahjuks ei saanud tormi tõttu Saaremaa wennad üle merelahe tulla konverentsile; siiski oli rõõm, et kõik kokkutulnud wennad ühesmeeles ja armastuses töötawad jumalariigi edasijaamiseks. Konverentsil olid mitmed asjad läbirääkimisel, mis said protokolleeritud; nii lõppes konverents rahus ja armastuses.

Jaanipäewa hommikul kogunes Jausa jõe äärde väga palju inimesi. Ilm oli ilus ja torm waikunud. Seal oli 28 noort hinge, kes usuristimise läbi töotasid jääda truutiks Jeesusele. Sellele järgnes koosolek Jausa palwelas, kus ristitud noored õnnistati koguduse juurde ja peeti Kristuse surma mälestust. Pärast koosolekut paluti Martina tallu, kus pikad armastusjõuajad lauad olid rikkalikult kaerud. Olen küll südamest tänulik Jausa õdede-

wendadele nende suure armastuse ja teenimise eest, mis sai osaks mitmesaja inimesele, mis tuletas meelde suurt lauda, kus usuisad ja tuhat korda tuhanded jumalalapsed istuwad ja meie õnnistegija teentib ise oma rahwast. Seal saab awalikuks, mis kellegi film pole näinud, kõrw kuulnud, ega ühegi südames tõusnud, mis Jumal on walmistanud neile, kes teda armastawad.

Möödunud talwel on Jumal palju hinge päästnud ja koguduse juurde pannud: Saaremaal — 70, Hiiumaal — 80, Läänemaal, Mäewallas — 27, Tallinnas — 24 hinge, ja mitmes teises paigas vähemal arwul, kokku 205 hinge. See on ainult meie koguduses ja osakondades, kuid peale selle on baptisti kogudustes ja ka teistes usuringkondades palju päästetud, millest arwu ei tea ütelda. Nii kutsub Issand omale weel pulmawõõraid.

Lõpuks pean weel tähendama, et Jaanipäewal, mil Jausa palwelasse oli kogunud nii palju inimesi, mis seal warem kunagi pole olnud, oli ka koguduse osakondade saadikute poolt termituste andmine ja saatmine. Teiste seas teatasin ka, et olin 21. juunil Tallinnas peetawal Eesti Baptisti Koguduste Ühenduse konverentsi lõpukoosolekul, kus südamlikke termitusi saadeti meie konverentsile. Terwe koosoleku poolt wõeti need termitused väga tänuliku ja rõõmsa südamega ning käte ülestõstmisega wastu ja saadeti samuti wastutermitused jumalarahwale, mida käesolewa „Teekäija“ kaudu edasi annan. Jumal õnnistagu oma rahwast!

Tallinnas, 15. juulil 1931.

G. Allik.

Wahitorn.

Hiiumaale laulupäew.

Seda korraldati juba teist korda. Autodel, ratastel, jalgsi, hobustega saabusid Hiiumaale 27. juuni õhtul Harju palwelasse ühiskoori harjutusele. Ent järgmisel hommikul oli liikumist. Harju palwela fookus rahwast täis tungil. Kuulutasid wennad E. Mänd, E. Westi, Karu, D. Tärk, R. Kaups. Laulis wõimas keelpillikoor J. Kappeli juhatusel. Tundus hoogu. Heideti pilku ka sellele, kuidas Jumal meie saart eriti õnnistanud, et siin on nii suur hulk jumalarahwast ja palju kogudusi. Ring rohkesti on siit kuulutajaid läinud wälja üle meie kodumaa, töötades pealinnas, ülikoolilinnas, supellinnas, Wiljandimaa pealinnas ja rännates kuni Peipsi kallasteni ja Petseri rajani.

Wõrratu ilus ühislõunalaud oli kaetud wend Weewo aeda. Päike säras walgele linalle, mida kaunistasid suured punased diid ja söögindud. Platsi oli pika laua ääres 100 inimesele. Oli üks kaunimaid lõunalaude, mida kunagi olen näinud elus. Raks korda istus see laud täis. Oli rõõmus, ülew-wennalik meeolu sellel armastusjõuajal, mida korraldanud Harju noored. Jäi waid mure, et nemad jeda liiga hästi teinud, mis wast walmistab teatud pingutusi; ning wõtub julguse teistelt noortelt tulduda külalisi, kes seda ei suuda teha nii kaunisti ja hästi. Kuid jeda oli teinud armastus, jeda tundisime kõig.

Pärast lõunat algas rahwaste rändamine Emmaste kiriku poole. Selle kaunis ümbrus aina kihwas rahwa liikumisest ja suwefirjudest kostilüümidest. Rattaid par-

wedena, autod, omnid, hobused, jalakäijad. Suur kirik oli tungil. Esireas õp. Embek ja teised kirikutegelased. Termitusel laululehed. Esinewad ühiskoor D. Tärgi ja w. Kappeli juhatusel, mees- ja sega-kwartetid. Sõnaga teenisid w. w. Westi, Mänd, R. Kaups, D. Tärk. Issand oli ligi; lahumine tundus walusana.

Kuid meerewa päikse säras laulude helinal sõitsid hulgad laiali igasugu sõidukitel otjusega tulewal aastal jälle korraldada Hiiumaale laulupäewa.

Jaanipäewal olid suurjuundmused Emmaste ja Keina koguduses. Esimeses oli wend D. Tärgi ja õde E. Sepeli laulatus, mida toimetas w. Podin; see oli haruldaselt suure rahwahulga kokku tõmbanud ja jättis kauni mulje. Teises olid külaliseks Haapsalu usklikud w. Lipstofi juhatusel, mis tõmbas kokku suure rahwahulga, kes kuulatsid õnnistuseõnni hoolega.

12. juulil oli juurpäew Ugaste osakonnas. Siin maeti siis üle 30 hinge Issanda surmasse. Sel pühäl külastasid osakonda palju külalisi. Teiste hulgas J. Lipstof ja R. Kaups.

Haruldaselt Kärda kogudusele töötawad kujaneda 8. ja 9. august. Siis korraldatakse seal Hiiumaa ärkamiste 50-aasta juubelit, sünnimuste mälestuseks, mil esimene kuulutaja Kammas Hans tuli Wormsist Kärda. Kohapeal moodustatakse ühiskoor ja trükitakse kawa-laululeht wastawate piltidega. Wennad loodawad sel päewal kuulda ja jutustada tohtida, mis suuri asju Issand meile teinud.

Kirjandus.

M. Prikski, *Meli usuelu astet*. A. Hallik'a trükk Kuresaares, 1931. a. 111 lk. Hind 75 senti.

Raamat kuulub ülesehitava kirjanduse hulka. Kogu teos jagub neljaks peastmeks, misjagused omakorda jaguvad mitmesugusteks allostadeks. Raamatus püütakse tuua usuelus avalduvate õigete ja mitteõigete nähtuste tunnusi ja abinõusid õigete nähtuste ellukutsumiseks ja pahadest hoidumiseks, mida tuleb väga suurel määral õnnestunuks lugeda. Raamat omab kahtlemata suure väärtuse usklikkudele abinõuna oma usuelu tasapinna kindlaksmääramiseks. Kahtlemata leiab mõniigi lugeja, ennast ja oma usuelu raamatuga võrreldes, oma usuelus puudusi, mida ta enne jagugi pole märganud. Kõnele puudustele tähelepanelikult tehtuna annab see ka loomulikult tõuke teesid otsima hakata puudustest vabastamiseks ja seni saavutamata usulisele kõrgemale tasapinnale tõusmiseks. Raamat on kirjutatud kõigiti kaine ja asjalikult, ilma igasuguste liialdusteta ja lööfõnabeta. Huvitav ning omapärane on raamatust toodud nelja temperamendi analüüs ja igale temperamendile vastavad isikud piiblist. See aitab kahtlemata tunduvalt kaasa teistsuguste kalduvustega wendade ja õdede, kui ka teistsugusesse loomulikusse wanuseastmesse kuuluvate kaasuslikkude mõistmiseks. Võib-olla et see juudab kaasa aidata mõnestki usklikkudewahelisest arusaamatusest hoidumiseks. Igatahes tuleb raamatule waadata kui loodatud piiblitõdedele, mis püüawad igapäewaste elunähtustega kõrwutatuna meile peeglit ette seada, milles me mõiksime näha iseennast ja nii mõndagi seni tähelepanemata puudust. Mõisugusena on raamat soovitatav igale usklikule, igapäewale, kes ennast usklikuks armab ja isikule, kellel puudub selgus oma usulise seisukorra kohta ja üdise kõigile usuliselt huwitatud isikuile.

Raamat on trükitud paksul paberil jämeda kirjaga, nii et selle lugemine ka wanematele ja tõntsi nägemisega inimestele raskesti ei sünnita.

Mõnegi küsimuse tõlgitsemise suhtes võib ju küll ka autorist erinewal seisukohal asuda, kuid need erinevused on kahtlemata enam teoreetilist kui praktilist laadi, mis ei takista raamatut, vähemast suures joones, siiski wäärtuslikuks pidada.

Õsineb ka raamatus wäljendusi, mida ei saa just piibliklikuks tunnustada. Nii loendatakse lk. 16 usuelu algastmel avalduwaid nähtusi, mida inimesed püüawad usulise täiuste nähtustena. Kõne hulgas leidub muuseas ka „räägiwad keeli“. Sellest näib, kui püüaks autor keeltega rääkimist tagasi tõrjuda kui teatavat usuelu wäärnähtust. Kuigi ka keeltega rääkimist on mõnikord wõõriti tarwitatud, siiski ei saa seda piibli põhjal eitada, waid 1. Kor. 14:30 ütleb: „... ärge keelale wõõraid keeli rääkimast.“

Lk. 49 wõidakse muuseas: „Kuna temal pole Waimu... Ta elab sama labast ja wäiklaste huwidega täidetud elu nagu ümberpöörmata inimesedki...“ Seega räägitakse siin ümberpööratud usklikkudest, kellel pole Waimu. See mõte käib piiblike otse wastu, sest Rooma 8:9 ütleb: „... kellel pole Kristuse Waimu,

see ei ole Tema päral“ ja sama peatüki 14 salm: „Nii mitu kui Jumala Waimust juhataakse, need on jumalalapsed.“ Seega tunnustab piibel ainult neid jumalalasteks, kellel on Wäha Waim, kusjuures Waimu täiuses võib olla erinewaid astmeid. Siiski leiame ka selle piiblikliku mõte kõnesolewast raamatust, kus lk. 34 ja 53 alla kriipsutatud, et usklik omab Wäha Waimu juba uuestisünnist alates. Nii on meil siin tegemist teatava wäljenduse ebatäpsusega ning wäikesse omawahelise wastuoluga, mis nähtawasti sellest tingitud, et autor on — nagu raamatu eesõnas wäljendatud — käsitanud mitme teise autori töid, kusjuures võib-olla erinewad seisukohad eriautoritest on mõjutatud.

Trükitehnihiliselt on raamat maksimatest tehnilisest nõuetest erinew, sest raamat on loatud gooti kirjast, kuid pealkirjad ladina kirjast. Ka keeleliselt jääb mõnda soowida.

Muidugi ei rööwi mainitud puudused veel raamatult tema wäärtust, sest kõik inimlik on puudulik.

H. B. Dahl.

„Jsfandapäew“.

Karl Kaupsi raamat „Jsfandapäewal“, mille ilmumist juba laiemas ringkondades oodati mõni aeg, on nüüd ilmunud. Raamat on omasarnane, nii eesti kui teistes keeltes ilmunud sellelaadilise kirjanduse hulgas. Annab täielise ülewaate Kristuse jälletulemisest ja wiimaseaja sündmusist. Üksikud peatükid sisaldawad: „Jsfanda päewa koidukuma“ wiimaseaja tundemärke, „Jsfandapäewa kawa“ wiimase aja sündmuste järjekorda, „Õsimene ülestõusmine“, „Kristuse wastane“, „Suur wiletus“, „Jeesuse tulemine“, „Rahuriik“, „Wiimane jõda“, „Kõhus surma üle“, ning „Uus igawik“ jaawad põhjalikult käsitatud. Wiimane peatükk seab siis lugeja ette küsimuse, kes seda kõik peab pärima?

Raamat on üle 250 lehekülje paksuks paisunud suure materjali tõtu ja on autori ligi 20-aastase selle küsimuse uurimuse wili. Et eestikeelses kirjanduses niisugune põhjalik ja ülewaateline käsitus warem puudub, saab raamat arwatawasti rohke lugejaskonna leidma.

Raamatul on ilus wärwikaas.

Et seda suuremat teost kõigile kättesaadawaks teha on hind määratud wõimalikult odaw — fr. 1.75, kõidetud fr. — 3.25.

Peale selle on ilmunud veel mõned üksikpeatükid eribrošüüridena, nimelt: „Õsimene ülestõusmine“, „Kristuse wastane“, „Rahuriik“, „Suur wiletus“, „Jeesuse jälletulemine“, mille hinnaks on 20—35 senti.

Tellida tuleb seda autorist Tartu, Karlowa 11—2 ja E. B. R. S. Resklaost Tallinn, Jisraeli t. 12—4. Kätte saadetakse need agentidele ja edasimüüjatele kolmekuulise järelemaksuga; üksikostjail tuleb muidugi kohe tasuda.

See raamat saab olema kindlasti paljudele õpetuseks ja õnnistuseks.

Kaasõdedele.

Tahtsin oma armsatele kaasõdedele öelda, mis mul ammugi juba südamel. See oleks meie töõ jumalariigis, väga tähtsas ja suur töõ, ja see on — palwe. Palwe on wägew sõjariist antud meie Jumalast meie Isast; ärgem laskem seda nürineda, wõi ärgem pangem seda hooletuse pärast maõa, waid tarwitame seda truult ja hoolsalt oma wõrsti teenistuses. Do, auhine on paluda ja saada palwekuulmisi!

Mu esimene imelitem ja suurem palwewastus oli siis, kui sain armu oma Jeesuselt. Olin wäga raskesti palawikus haige, arst oli mu juba annud üle surmale, öeldes, et palawik on lõõnud südamesse, seega ei ole enam elulootust. Ta ütles seda waljusti, arwates, et ma ei saa aru, mis räägitakse, sest olin nii nõrk, et waewalt oma filmi suutsin liigutada. Ometi kuulsin iga sõna selgesti. Wõite arwata, mis see tähendas mulle: ei mingit lootust eluks, pean surema, ja armu saamata Jumalalt, pattudega kaetud astuma igawese hukatusse! Do, seda wõib ainult tunda ja läbielada, sõnadega wäljendada on wõimata, mis tunneb waene hing, kui peab alasti ja paljana ilma Kristuse wereõiguse kuueta astuma Jumala ette!

Nii oli see mul arsti ütelse järel wiimne päew elada. Ei wõinud sel päewal kedagi näha, saatsin kõik ära, ka oma ema. Mu ainus mõte oli weel, et pean surema ja hukkuma igawesti. Do, seda imelikku armu, mis Jumalal on meiega! Ja ei lasknud mind siiski hukkuda, waid päästis mu, saates oma sulase M. mu juurde; aga ma saatsin ka wenna ära, sõnades:

„Mine ära, mulle on kõik hilja, hilja!“

Wend tegi minekut, waadates weel kurwalt minu poole, öeldes:

„Kas usub, et Jeesus Kristus ka sinu pattude eest on surnud?“

„Jah usun,“ wastasin.

Wend läks, ja minus tõusid mõtted tema ütelse kohta, et Jeesus on surnud ka minu pattude eest. Aga see Jeesus elas ju kord maa peal ja siis astas ta igalõhte, kes teda palusid, isegi seda pimedat meest, kes tee ääres kirjendas ta poole. Ka mina peaksin hakkama nii hüüdma, ehk kuuleb ta mind weel,

sest paluda ma ei oska ja ei ole ka enam aega selleks, sest tundsin, kuidas süda jäi ikka nõrgemaks ja wahest ähwardas jääda üsna seisma. Hakkasin hüüdma kõigega mis mul weel oli: „Jeesus Taa-weti poeg, heida armu!“ Hüüdsin seda kaua; siis tuli meelde, et pime mees hüüdis ju waljusti, nii et inimesed keelasid. Pean ka kõwasti hüüdma, siis ta kuuleb. Kirjendasin walju häälega: „Jeesus Taa-weti poeg, heida armu!“ See kuuldus küll üliloomulikuna sarnane wali kirjendamise surija suust! Tänu Jeesusele, ta kuulis mind. Kuulsin imelist häält, see kostus nagu kufagilt kaugelt ja siiski nii ligidalt, mulle tundus, nagu oleks imelisel sõnawat ja kosutawat salwi pandud väga walusale haawale, mis silmapilkset kaotas walu.

Esiteks ei saanud aru, kelle häält see oli. Kuulsin kui see palus ühes minuga ja mu kirjendamise pani Jumala ette. Tundsin, kuidas Jumala wiha minu üle lahkus ja ta pale muutus armsaks, nagu armsa Isa pale. Siis pöördus see häält minu poole ja ma sain kindla selguse kelle häält see oli, kui ta ütles mulle: „Mina olen ülestõusmine ja elu, kes minusse usub, peab elama.“ Teistkorda ütles: „Tulge minu juurde kõik, kes olete waewatud ja koormatud, mina tahan teile saata hingamist!“ Ja kolmat korda ütles: „Ära tee enam pattu!“

Do, kus on sõnu kirjeldada, mis siis tundis mu süda, ja selle hääle kõla, kes neid sõnu ütles! Maa ilma täituse ilu ja õrnus kokkuvõetuna muustikas ei maksa ühtki tooni selles hääles. Olen pärast mitu korda mõtelnud, et miks jäin weel siia maa peale, mis nõu oli Jumalal seega? Nüüd on see selgunud. Minu ja meie kõikide hoolde, armsad kaasõded, kes oleme armu saanud, on entud suur töõ, see on palwe, sest „palwed, oo mis imelne, wõiwad taewast awada!“ Ja palweid, palju palweid tarwitawad meie wennad jumalariigi ülesehitamise töös igal pool üle terve maailma ja eriti Wenemaal. Do, seadkem endid waimus nende afemele, kuidas oleks meiega, kas meil oleks nii suur julgus Kristuse pärast minna surma ja temaga ühes leeri taga kannatada tema teotust? Aga kõik julgus ja jõud on meil meie Isjandas, kes on surma arawõitja, ja tema õnnis-tagu meid kui nõtru tööriistu! Öde A. Timofei.

Indiaist.

Miss Faith Goodwin kirjutab „The Missionary Herald'is“ India mõnest tööpõllust muu seas järgmist.

„Ühel hommikul me wäljusime Delhist *) — mr. ja mrs. Hubbard, miss Moore, miss Singh ja mina, ja sõitsime linnast läbi üle suure Junna silla Sahdara külasse. Külatarud — need pole tehtud autode jaoks. Baiali peletades koei ja kanapoegi, lehma ja inimesi paremal ja pahemal peatusime me küla wäikesse palwemaja juures. Sees istusid pörandal 30 meest ja naist,

kes olid tulnud külast, mis on 9 klm eemal, nimelt Dilapur'ist.

Need inimesed olid tulnud ära külaomaniku juurest tagasiwõtmise pärast, mis neile nende usu pärast oli saanud osaks; aga külaomanik oli wõidetud sõbralikkusele nende wastu nende muutunud elu läbi ja ta oli sel hommikul tulnud ütlema „Salaam!“ Nad olid oodanud kaua seda päewa — päewa, mil nad wõiksid anda tunnistust — ja siin oli wana õpetaja Nathanael Das, kes ootas, et neile küsimusi asetada ja nad ristida. Kui keegi on iial kahelnud selle uue elu tõelisust, mida

*) Üks Põhja-India juuremaist ja toredamaist linnust.

Kristus toob, siis oleks selle hommiku waateft olnud küllalt. Näha neid tõsiseid igatsewaid nägusid, kuulda südisid palweid, näha rõõmu säramas nende filmis ja siis seista weefogu ümber ja waadelda neid andmas tunnistust usu tõeliseusele, kuna wana õpetaja laulis rõõmu pärast wahese kiituslaulu palasid — sellest on loetud, sellest on nähtud pilte, aga näha seda ja wõtta osa sellest — see tõi püjarad filmisse ja tegi wõimetuks rääkimise.

Tulge minuga Delhist lõunapoolse, Palwali' ja Agra kaudu Dholpur'i (kõik on jõeäärjed linnad). Wäljusime hommikul — dr. Benzie, Rachel, mis Hampton ja külastaja — et sõita Sahan'i igal nädalal üksford peetawasse arstirohtude wäljajagamise kohta, 25 km Dholpur'ist, poole tee peal Agrasse. Misfugune waade ootas meid! 150 inimest oli kogunenud ootama arsti, mõned neist olid tulnud mitme km. tagant.

Mis Hampton laulis ja kõneles, ja siis asusid arst ja halastajaõde wäikese õue ühele poolele ja meie teisele. Mehi hoiti wäljaspool õuet, kuni naised eest hoolitseti. Pea kõik olid toonud lapsi. Me katsusime leida, mis nendel oli wiga, aga mis wõite te teha naisega, kes ütleb, et tal on „ratas maksas“, wõi teiseega, kel on „trummi ta sifikonnas“? Pooleldi olin ma sunnitud ära tulema ja nemad arwasid, et arst lähed minema. Nad hoidsid meid kleitidest, põlwtasid tolmus, et mitte minna. Mehed jooksid wäljaspool meie järele ja hüüdsid meie waadata nende lapsi, keda nemad olid toonud. Kaske oli teha neile selgeks, et arst ei olnud mitte ära minemas ja et mina ei

olnud mitte uus arst. Soowisin, et oleksin seda olnud! Kõik, millele wõis mõelda, oli: „Haiged, oo Jeesand, ju ümber lamasid!“ Üks küla ja üks wõimalus nädalaas näha arsti! Mis neist küladest, kus pole ühtegi?

Tulge dr. Gregori, halastajaõde Hall's'i, Rahasi ja minuga Berhampur'isse. Rahasi on bramiin (hindude preeftrikasti e. seisuse liige) wõi õigem oli ja tal on juurepääjudikus bramiinikodadesse; aga me ei soowi seekord minna majasse, waid asramisse, järelmõtlemis- ja kumarduskohta. Siin istub Sadhu, püha mees, kelle pelgupaik on siin. Me vaatame piiludes kabelekesse. Seal ei ole ühtki ebajumalat, on waid sastrad (pühad raamatud) ja Sadhu. Mida ta teeb? Ta põlwedel on suur raamat; mitte üks klassikuist, waid piibel. Ja Rahasi jutustab meile selle mehe loo. See oli kaotanud usu ebajumalatesse, loobunud hindude usust ja otsib nüüd tõtt. Ta uurib ristiusku, muhamedi usku ja buddhismi, et ehk nii ta wahest leiaks tee Jumala juure. Ta on guru, kooliõpetaja, ja elab koolirahast, mida õpilased toowad. Kui ta saab kristlaseks, kuidas peab ta siis elama? Maine ja poeg on ka siin ja elatanud isa küürus seljaga kuulab innukalt, kui Rahasi ja dr. Gregori loewad, jutustawad ja wastawad küsimusi. Sadhu ütleb, et ta mõtleb, mõtleb ja Rahasi sunnib teda tegutsema. Kui waadata sellesse tõsisesse näosse ja nendesse kaugelenägewatesse filmadesse, siis saadakse aru, et siin on ehtne tõe otsija, kes — kui ta selle leiab — ei wiivita sellele järgne most, maksu see, mis maksab. Mäletage teda, kui te palute!

Haiglast.

Olen suuremas haiglas teeninud mitmed aastad ja seal haigete keskel mõndagi tähele pannud. Suurem jagu neist jääb kui unustuse aate alla, ainult ühe wäikese juhuse kirjelduse toon siinjuures. Ühel õhtul toodi tiistikuse osakonda haritud perekonnast keegi 21-a. preili, kes näis juba kauemat aega tiistikusehaigust põdewat. Haiglast lahkudes ütleb isa tüdart troostides: „Küll saad warsti terweks ja tuled jälle tagasi koju!“

Keegi noor Karjane, kes oli kauemat aega wihinud haiglas, kelle filmad wajunud auku ja nagu kolletanud, aga siiski rõõmus naeratus huultel, ütleb tasasel häälel: „Do, surm, sa oled weel waheseks, kui olen sinust läbi astunud, siis saan oma arapäästja Jeesuse juurde, kus enam ei ole waewa.“

Preili lausub: „Surm, ma ei taha, et sa mu noore elu ära riisud, ja oled kole.“

Karjane soowitab: „Usu ja palu Jeesust, ta wõib sind surmast läbi elusse.“

Preili usub, hakkab õhtul kell 8 Jumalat paluma, et see teda oma Poja Jeesuse läbi päästaks, ja samal õhtul kell 11 hakkab korruga suure häällega tänama Jumalat, et Jeesus on teda päästnud. Ta igatsus on weel näha oma isa, et wõiks ka ütelda talle, et Jeesus on päästnud teda, et ka isa hakaks uskuma temasse.

Hommikul kell 3 waikib tänuhääli, filmad fulgewad surmaunenele, ta oli läinud oma Õnnistegija juurde. Hommikul tuleb ta õde haiglasse, et kuulda, kuidas on haige õe seisukord. Saadan ta furnukambri, kus waatab oma kojuläinud õe palgeile, kes nagu tahaks talle weel ütelda: Olen siin haiglas leidnud Jeesuse; üttele ka isale, et olen läinud Jeesuse juurde taewase koju, seal ei ole enam walul

J. Lige.

Ilma olete saanud, ilma andke.

J. de Liefde järele.

8

„Aga on siis armastuse Waim wale ja meelitus waim? On see tõsi, et kättemaksmise tuli nii hull ei ole? Kas võib ilmafartmata wanduja tulewa wiha eest ärapõgeneda, kui ta mitte ümber ei pööra? On see tõsi, et tal südames on head, kuna ta juu terve päewa otja püha Issanda nime au riisub? Kas teie ei ole teda seal walesti meelitanud, et selle eest osta rahu, mis mitte Jumala waid liha peale on põhjendatud?“

„Aga meil on ju ometi käff oma waenlastele ärleppimist kuulutada.“

„Kindlasti, aga siis ka ilma, ja ühtegi sellewärrast, et naeratus ja tugewa käepigistusega kiini makstud saada, nagu teie nüüd olete saanud. Teie tahtsite jälle heameelega rahus inimestega elada, ja selle palga eest olete neile ainult armastust, armastust kuulutanud, ja kui ka seal juures Jumala õigus ära salatud ja kuri heaks hiiitud saab. Ei, see pole mitte ilma anda, waid see on: waimulikke andeid raiskama. Kes ilma annab, see annab tõsist kaup, puhast kulda, muidu on ta petis, ja petis ei wõi mitte ilma anda. Kes ilma annab, see ei anna mitte waleraha, waid kõlawa rahatüki õigete tundemärkidega, ja ta teeb seda selle hädaohuga, et teda wõidakse tänamatudest risti lüüa. Teie olete weel palju halvemalt toimetanud, kui minu depoeeg. Sest wiimane on kõwad rahatügid sepale nätku wiskanud, aga teie olete neid kõwasti äralõigatult temale pihku surunud.“

Häbitatult löi kooliõpetaja filmad maha. Ta ei olnud muidu mees, kes armuõpetuse põhimõtteid ärasalgas, ja kes, nagu ma usun, oma südame Issandale küll äraannud oli. Aga tal oli imestuswääriline loomulik hea süda, ja oli pealiskaudsega rahul: kaks ifeloomu omadust, mis, nagu mul pärast tihti wõimalus oli tähelepanna, ilma andmisel sagedasti tee peal ees seisawad. Näiteks kui ema ennast mõnikord oma laste wastu nii imestuswääriliselt järeleandlikult üles näitab, ainult et mitte segatud saada, ja et nad lõpuks mitte ainult ära ei teeni laituft, waid walju karistust, siis tuleb mul meelde, et mõnikord on järeleandmine ilmaandmise wastand.

Hea kooliõpetaja Wilippus lõikas warsti ühes meiega oma walejäreleandmise wilja. Kuni tema koolini tungis jutt, et wagad juba hakkawad järele andma ja waheltsobitusi otsuma. Külas oli iegi rõõm, mis loomulikult kõrtsis kõigewaljemat wastukaja leidis.

Ugeja peatub siin ja küsib, mis läbi mulle siis see raske tee fergeks sai tehtud. Ma pean ka tunnus-tama, et see tee nüüd peaaegu wõimatu oli, ja onu ise arwas seda, et ma oma külastäiku sepa juurde peaksin edasi liikkama. Aga kui kõik abindud ja teed meie filma ees on warjatud, siis on tihti just nägemata käsi tegewuses ja kõige aulisemat wäljapääsuteed walmistamas. Ja see sündis nüüd, kus meie käsi kõige parema tahtmisga liig lühike oli.

Kuu aega pärast kooliõpetaja kõnelust sepaga puhkes külas närwipalawik, millest peaaegu ükski maja puudutamata ei jäänud. Widerburgi elanikkudel kadus

naer täiesti, ja sel möödul kui furnuaed täis sai, jäi kõrts tähhjemaks. Ühel hommikul saatis sepp mulle järele. Haigus oli ka teda tabanud ja ta soovis minuga rääkida. Minu süda oli mõllawa surma läbi wäga tõsiseks muutunud, ja selle tõe jutlustaja heategewat mõju tunda saanud ja sügawuses Issanda poole hiiudnud. Rõõmuga wõtsin kutsje wastu ja juba mõni minut hiljem istusin haige woodi ääres.

„Särra jutlustaja,“ ütles haige, „kas wõite mulle minu kurjust andeks anda? Ma olen teiega wäga pahasti ümberkäinud.“

„Welgers,“ wastasin, „ma tuln, et teie käest andeks paluda. Ma olen teile tött ütelnud. Ma oleteks pidanud tasandusega ja lahkest teiega rääkima, aga ma olen teid oma waljusega wihale ärritanud.“

„Do, ärge rääkige sellest!“ wastas haige, „ma soowin ainult teada, kas teie mulle andeks annate.“

„Kõik südamest,“ oli mu wastus.

„Koh, siis wõin ma rahulikult surra. Ma ei tahaks heameelega ärakutsitud saada selle süüga südamel, et olen armuõpetuse teenrit haawanud.“

„Welgers,“ ütlesin sellepeale, „asi meie wahel on siis nüüd täiesti ära diendatud?“

„Täiesti. Siin on mu käsi.“

„Aga, mu sõber, kas tohin nüüd teiega weel kõneleda edasi?“

„Do, nii palju kui tahate!“

„Teie arwate, et surete. Kas olete ka selle peale mõelnud, kelle ette teie siis ilmuma peate?“

„Jah, kõigeförgema olemuse ette ülewal.“

„Ja kas wõite nüüd rahulikult tema ette ilmuda, nüüd mil teate, et asi meie wahel on diendatud? Kas ei ole teil siis ühtegi süüd südamel, mis teie ja tema wahel seisab?“

„Ah,“ wastas sepp, „ma olen nii tihti kättemaksmise tule peale mõelnud, mille üle teie minuga rääkinud olete, ja alati pilkasin ma selle üle. Kui ma aga eile tundsin, kuidas haigus mind tabanud, ütlesin oma naisele: kas ei ole see nende jumaliku kättemaksmise tuleleekide algus?“

„Welgers,“ wastasin ma, „nende tuleleekidest ei taha ma nüüd teiega rääkida. Meie teame, et Jumal ei ole Jumal, kes ennast pilgata annab, ja et hirmus on elawa Jumala kätesse langeda. Arme uurime järele, kuidas nende käsi käib, kes selle tule osaliseks jaawad, waid kasume palju enam seda läbi, kuidas wõimalik on selle eest põgeneda. Ma ei usu mitte, Welgers, et see teile hea oleks, kui teie selles seisukorras ära lähete, milles teie praegu olete.“

Haige waitis ja waatas küsiwal pilgul mu otja. „Waadake,“ nii jatkasin ma edasi, „olin patune nagu teiegi olete, kui ma aga hakkasin järele mõtlema oma elu üle noorest saadik ja oma surma üle ja igawiku üle, seal tundsin, et minuga hea lugu ei olnud ja ma ehmatusin tulewiku peale mõeldes. Ja ma ei tarwitfenud mitte kaua järele mõelda, millest see tuli. Sest ma nägin, et Jumal mind sündimisest saadik päewad ja ööd heategemiste ja õnnistustega oli ülekülwanud,

et ma aga teda olin unustanud, teda mahajätanud ja temale tänamatuslega ja kurjaga tasunud. Seal küsisin: kes kaotab minu wõla, et ma päästetud saan, ja kes annab mulle uue südame, kelle ülem rõõm on Jumalat armastada ja teda teenida? Ja waata, see on mulle meie Issanda Jeesuse Kristuse armuõpetuse läbi teatavaks saanud, kes meie pattude pärast äraantud ja meie õiguse pärast ülesäratatud. Ja seesama Jeesus Kristus ongi minu sõber, kellest ma teile rääkida tahan, Arapäästjast igawesest wihast ja kaitsjast püha kohtumõistja tuleleekide eest. Tema on tulnud patuseid õndsaks tegema, ja kui igatsete õndsaks saada, siis wiskate endid tema jalgade ette maha patusena, kes surma on ärateeninud, aga tema sees otsib elu ja seda ka leiab. Wähemalt olen mina seda seinud, Welgers, ja ma olen ennaft väga hästi sealjuures tunnud. Sest Jeesus on mulle kõik mu patud andeksannud, ja ta on mind õpetanud tema pale ees oma Jumalat teenima kõigest südamest ja kõigest hingest."

Sel wiisil rääkisin veel mõndagi haigega, kes nähtawa ärduwega kuulas. Warsti läks siiski palawif suuremaks, nii et edasi rääkida enam ei saanud. Ma surusin temale kätt, mida ta mulle nuttes pakkus, ja läksin paluwa südamega ära.

Ma ei olnudki tähele pannud, et sepa naine ka liigutatud südamega minu pealtkuulaja oli olnud. Kui ma koju olin läinud, rääkis tema oma naabritele sõna armust, mida oli kuulnud, ja warsti olime ühes onuga terve päew töös haigete külastamisel, kes peaaegu meie pärast kistlesid. Üks paradüis kerkis meie filmade ette keset surma ja haudafid.

"Kallis onu," ütlesin ühel õhtul, kui meie üks-teisele õnnistusest jutustasime, mille osaliseks meie sel päewal olime saanud, "ma usun, et meie nüüd maitseme puu wilja, mida sa oma kambri ükssinduses istutanud oled."

"Benjamin," wastas tema, "kus niisugune rikkalik allik leidub, ja ilma ammutada wõib, seal pole põhjust o'emas, et mitte igapäew sinna minna ja hommitust õhtuni nõusid täita."

Sepa haigus ei olnud surmaks, ta kosus pikkamisi, ja sai endise jõu jälle tagasi, aga — mis rohkem tähendab — tema elu sai ülestõusmiseks surmasti. Tema eeskujul sai õnnistuseks terve küla, ja kui haigus lahkus, oli palju elawaid surnud, aga ka paljud surnud elawaks saanud.

Selle aja sees oli palju lesknaisi ja waeleid lapsi, kes ilma leiwata olid. Meie kirikuküümis, mis nüüd kõrgsti niihästi kui kõrwale oli tõrjunud, soowitasin ma ühel pühapäewal iseäralist korjandust. Rahajumma, mis selle läbi sisse tuli, oli palju suurem, kui olime lootnud; seda oli aga ainult niipalju, et kõige esimesed tarwidused finni kaetud said. Meie olime selles kindlad, et elanikud oma kõige paremat teinud. Ise tulime selle

mõtele, ka teistes kohtades abi otsima minna, ja selle pärast läksin oma sünnimiskohale, kus ma igat pere fonda Widerburgi elanikkude hädaga tuttawaks tein: Siiski tõin ma väga wähe sellest muidu nii jõuast linnakesest kaasa. Tõesti tuli paljude majapidamistesse leiwapundus, ja häda läks nii suureks, et ta meilt õõrahu rõõwis.

Teisel päewal pärast minu tagasitulekut mu kodukohast tuli sepp meie.

"Härä jutlustaja," ütles ta minu onule, "ma olen kuulnud, et rahakorjandus teie sünnimiskohal mitte heasoowilikult ei ole korda läinud. See paneb mind imestama, sest seal elawad ju rikkad inimesed."

"Rahjuts," wastas onu, "on inimesi küll, kes palju on wastu wõtnud, aga wähe, kes ilma tahawad anda."

"Seda olen ma ka mõelnud," wastas sepp. "Ma tean seda ju enesest. Minu andidel, mida ma waestele jagasin, oli wähe wäärtust; sest ma andsin raha, ilma et rõõmu sellest tunda. Ah, nii kaua, kui inimesel ei ole oma wara Kristuses, ei wõi ta oma maapealsetest waradest lahkuda, ilma et pilku tagasi heita. Ma olen oma kassat weel kord läbi waadanud, ja usun, et weel kaheteistkümnest guldenist ilma wõin olla, ilma et sunnitud olen tuld koldeks ärakustuda lasta. Wõib olla, on weel üks ja teine meie külas walmis sedajama tegema. Koh, ma olen nii mõtelnud: inimestel selles kohas ei ole raha; aga nendel on weel linu ja lõnga. Kui nad seda ära müüwad, siis see toob neile wähe sisse. Aga igauks peaks, kes kangast kududa oskab, seda tööd tegema. Koetud riide tahame ära müüa. Mis teie arwate sellest?"

Sepa ettepanek läks üle ootuse korda, ja kõik tegid oma paremat, et ühiselt aidata. Kõik andsid rikkalikult wõimalust mööda; minu onust olen ma seda aga tähelepannud, et ta omale järgmisel talwel ülikonda teha ei lastnud, selle peale waatamata, et ta seda wajas, nagu armsad linnud oma sulgi.

Widerburgi elanikud muutusid sest ajast peale hoopis teiseks. Minu onu kanti seal kätel, ja noor ja wana kogus ennaft isa Adriani ümber, nagu kari karjase ümber. Weel wiis aastat töötas ta suures õnnistuses mahajäetud külas, pärast seda kui ma juba oma praeguse kohale olin asunud. Kui wiimaks wanamehe jõud hakkas raugema, ruttasin tema juure, ja leidsin teda weel tugew küllalt, et mulle kätt jumalaga jätmiseks pakkuda.

"Minu isa!" hüüdsin ma, "Jumal tasugu sulle taewas kõik, mis..."

Uga tema sirutas oma käe wälja, ja wajutas selle mu juule. Siis pani ta oma käed kokku, ja oma filmi üles tõstes ütles ta: "Ihmal! Ihmal! Amen!" Ja seda öeldes lahkus ta waim temaft.

(Lõpp.)

